

HEDABIDEEN PAPERA INDARKERIA MATXISTEN AURREAN: INFORMAZIOA ALA DESINFORMAZIOA?

Argitaratua:

www.mugarikgabe.org

 Mugarik Gabe

 @mugarikgabe

BIZKAIA

Mugarik Gabe
Vicente Garamendi Taldea 5, lonja - 48006 Bilbo
94.415.43.07 | bilbao@mugarikgabe.org

GIPUZKOA

Mugarik Gabe
Katalina Elizegi 46, baxua 3. atea – 20009 Donostia
943.445.977 | gipuzkoa@mugarikgabe.org

ARABA

Mugarik Gabe
"Itziar" elkartein etxea Zalburu enparantza z/g
01003 Vitoria-Gasteiz
945.277.385 | araba@mugarikgabe.org

Finantziatua:

2018ko ekaina

Diseinua: Patirke Belaza

Itzulpena: Komunika

Maketazioa: Binari Comunicación

Aitortu-EzKomertziala-LanEratorririkGabe 4.0 Internazionala (CC BY-NC-ND 4.0)

Dokumentu hau Creative Commons lizentziarekin dago. Edukia libreki zabaltzea, kopiatzea eta birbanatzea baimentzen da edozein bitarteko edo formatutan, beti ere, egiletasuna aitortzen bada. Ezin da erabili xede komertzialarekin, nahastu edo eraldatu egiten bada edo materiala oinarri hartuta sortu egiten bada, ezin da eraldatutako materialik hedatu, ezin da lizentziak baimentzen duena legalki burutzea mugatzen duen neurri teknologikorik edo legezko akaberarik erabili.

Lizentzia osatua: http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.es_ES

AURKIBIDEA

Sarrera	4
1. Hedabideen papera indarkeria matxisten aurkako borrokan. - June Fernandez.....	6
2. Metodologia.....	10
3. Conclusiones generales del estudio	13
3.1. Hedabideei buruz	13
3.2. Erakundeek edota alderdi politikoek hedabideetan duten diskurtsoaz	17
4. Hautemandako kazetaritza-praktika onak	20
5. Zeri esaten diogu indarkeria matxisten trataera okerra? Hautemandako alderdiak	25
6. Gomendioak	30
6.1. Hedabideentzako gomendioak	30
6.2. Erakunde publikoentzako gomendioak.....	31
6.3. Alderdi politikoentzako gomendioak	31
7. Eranskinak	32
1. eranskina: Datuen analisisa	32
2. eranskina: Datuen azterketa.....	40
3. eranskina: Hipotesiak	53

Sarrera

2016ko otsailaren 15etik uztailaren 15era bost egunkari azertu genituen egunero. Indarkeria matxisten gaia nola lantzen zuten ikertzen saiatu ginen horrela, eta aldi berean arreta berezia eskaini genion erakundeen edota alderdi politikoen diskurtsoa ezagutzeari, hedabideen bitartez heltzen baita jendartearengana.

Hedabideek, iritzia sortzen duten heinean, funtsezko rola daukate indarkeria matxisten aurkako borrokan. Izan ere, indarkeria salatzen edo ezabatzen lagundu dezakete, edo, aitzitik, zenbait kazetaritza-praktikaren bidez, albisteetan ageri diren estereotipoak eta analisi sinplistikak eta testuingururik gabekoak elikatu ditzakete, eta hortaz, betikotu daitezten sustatu.

Azken urteotan hedabide askok jokaera-kodeak egin dituzte, eta aurrerabide nabarmenak egon dira indarkeria matxistei egiten zaien trataerari dagokionez. Oraindik ere, ordea, asko dago egiteke indarkeria matxisten aurkako egiazko herritar-kontzientzia sustatzen duen lana egin dadin. 2016. urte hasieran 51 hedabidek, horien artean ikerketa honetan aztertutako egunkariak, bat egin zuten Emakundeak sustatutako Begira Aholku Batzordeak (publizitate eta komunikazio ez-sexista erabiltzeko Aholku Batzordea) bultzatutako kodearekin.

Lan honi heltzeko orduan hainbat interesgunetatik abiatu gara. Lehenbizikoa, aipatu bezala, hedabideak berak albisteak aukeratzeko edo baztertzeko daukan rola izan da, baita albiste horien trataera ere. Beste aztergaiak izan dira, besteak beste, erakunde publikoen edota alderdi politikoen diskurtsoak, hedabideetan baitute bozgorailu handiena: zein den beren diskurtsoa, zein ahots daukaten indarkeria matxistei dagokienean.

Honako galderak sortu zitzaizkigun:

- Zein indarkeria motaz informatzen dute, eta zeintzuk dira ikusezinak?
- Zein da erakundeen diskurtsoa?
- Zein da gizartearen diskurtsoa?
- Hedabideek sustatzen al dute indarkeria matxistei buruzko mitoak gailentzea?
- Hedabideek informazio baliagarria eskaintzen al dute egoera berean dauden beste emakumeentzako?
- Terminologia egokia erabiltzen dute?
- Gertaeren egiturazko kausa adierazten dute?

Egunkari hauek aztertuta, asmoa da galdera hauei erantzutea eta aholkuak bideratzea jendartearen iruditeria aldatu dadin, indarkeria matxistak ezabatzeko bidean lagungarria izateko, edo, gutxienez, jendartearen mezuak zein errealitate honi buruzko analisiak guztiz iraultzeko ekarpena egiteko.

2010. urtean abiatu genuen Enfrentamos todas las violencias machistas. Patriarkaturik Gabe denok jabe kanpaina. Orduetik, hainbat unetan eta hainbat tresnaz lagunduta egin dugulan hedabideekin, eragile gakoak baitira indarkeria matxisten gaineko ikuspegia aldatzeko. Ikerketa honen bidez ekarpena egin nahiko genuke kazetaritza-praktika zalantzan jartzen jarraitzeko bidean; kazetaritza izan dadin gure gizartean berebiziko garrantzia duen gai honi zorrotasunez heltzen dion praktika. Izan ere, guzti-guztiok inplikatu behar gara guztiz ezabatu nahi badugu.

Espero dugu ikerketa hau baliagarria izan dadin hedabideentzat (ez soilik aztertutako hedabideentzat). Horrela, hedabideek, beren eguneroko jardunetik aldaketak sortu ahal izango dituzte iruditeria kolektiboan, eta ekarpena egin eraldaketa sozialaren bidean, emakumeen eskubideen defentsan eta indarkeria matxistak ezabatzeko prozesuan.

1. Hedabideen papera indarkeria matxisten aurkako borrokan

Zaila da ezinegonari eustea, urteak daramatzazunean indarkeria matxisten aurkako borrokan murgilduta. 2018ko martxoaren 8ko greba historikoa, Sanferminetako talde bortxaketa sexu-abusua «eta ez sexu-erasoa» dela dioen sententziak eragindako mobilizazioak, sarean hedatu diren #MeToo eta #Cuéntalo kanpainak... Horiek guztiek amorrurik kolektiboa adierazten dute, menderakuntza patriarkalaren adierazpenen aurrean. Ohartu gara indarkeriarik gabeko bizitza bizitzeko eskubidea daukagula, eta orain nahi dugula. Indarkeria sotilenak eta normalizatuenak identifikatzen ikasi dugu, eta behin identifikatutakoan, ezinezkoa da ezikusiarrena egitea. Ana Orantesen erailketa 1997an eta Nagore Laffagerena 2008an inflexio puntuak izan ziren bikote-harremanen barneko indarkeria matxistari eta jai giroko sexu-indarkeriari dagokienean, hurrenez hurren. Indarkeria matxistak ezabatzea urgentziazkoa dela uste dugun arren, azken bi hamarkadetan aldaketa kultural eta politiko geldiezina egon da, indarkeria horien aitortzari eta kontzeptualizazioari dagokionez, behintzat.

Hedabideak prozesu horren guztiaren lekuko eta partaide izan dira. Ikusi dugu azken urteotan hedabideek beren agendetan txertatu dituztela lehenago soilik espazio feministetan lantzen ziren kontuak: jai giroko sexu-erasoetatik hasi, eta “mikromatxismo” deitutako eguneroko sexismo aldaeretara; esaterako, gehiegizko espazioa hartzea adierazpen sinboliko gisa (‘manspreading’ delakoa). Hedabide digitalen kasuan bereziki, agerikoa da matxismoaren adierazpen anitzez aritzeak eta elkarren arteko loturak ikusarazteak interesa duela eta web trafikoa handia eragiten duela. Esaterako, Playground Magazineren —bideo biraletan bereizitutako hedabidea, hain zuzen— historian gehien bistaratu den bideoa Ana Bellaren lekukotza da; Ana Bellak indarkeria matxistari biziraun zion eta Ana Bella fundazioa sortu zuen. 2018ko maiatzerako bere bideoa 44 milioi aldiz bistaratu eta 878.000 aldiz partekatu da Facebooken. Sare sozialak, eta, zehatzago, Twitter, tresna baliagarria izan dira herritarrek hedabideei izenburu sexistak adierazteko; ez soilik indarkeria matxistari buruzko informazioari buruz, baizik eta kirola edo politikari buruzko albisteetan ere, zenbaitetan hedabideek bere jarrera zuzentzea lortuz.

Erakundeetatik, gizarte-antolakundeetatik edo mugimendu feministatik ohikoa da kezka adieraztea hedabideen rola dela eta, aurreiritzi eta estereotipo sexistak hedatzean daukaten arduragatik. Kazetari lana gero eta prekarioagoa da eta mesfidantza gehiago sorrarazten du. Kazetaritza arloak ez du ondo hartzen arazo sozialen erantzuletzat jotzea, ez badira aitortzen orain arteko lorpenak -bat aipatzearren, «pasio krimena» eta «etxeko indarkeria» bezalako adierazpenak ezabatu izana- kazetaritza kritiko eta berezitu bat lortzeko dauden oztopoak aitortzearekin batera. Hori dela eta, komunikatzaile feminista gisa, ikuspegi kritikoa izan dezakegu komunikazio talde boteretsu eta eragin handienekoetan indarkeria matxistaren inguruan egiten den trataerari buruz; baina kazetari gisa, sentitzen dugu beharrezkoa dela analisi kritikoa egiteko aitortzatik abiatzea, praktika onak gehiago nabarmentzen hastea eta kontuan hartzea lan bikaina egiten duten profesional guzti horiek, nahiz eta tarifa negargarrien truke lan egin eta haien nagusiek sentsazionalismoa besterik eskatzen ez dieten. Azterlan honetan frogatzen den moduan, egunkari batetik bestera nabarmen aldatzen da berdintasunaren alde eta

indarkeria matxisten kontra dagoen konpromiso editoriala. Hala ere, Pikara Magazinen badakigu hedabide guztietan daudela konpromisodun kazetariak; izan ere, gure aldizkaria bera hainbat hedabidetako kazetariak sortu zuten, Berria eta El Correon aritutakoek, adibidez, eta gure kolaboratzaileek El Mundo, Público, Argia eta El Confidencial bezalako hedabideetan ere argitaratzen dituzte beren lanak.

Bidezkoa da aitortzea kazetari lana autoerregulazio prozesuetan murgildu izan dela. Adibidez, RTVEko informazioaren trataerari buruzko azterketa (2006), Público egunkariako dekalogo (2008), Emakundek bultzatutako Begira kodea, euskal hedabideetako kazetarien artean eratu zena (2015), prentsa elkarteek egindako praktika onen kodeak edo kazetariak Kataluniako ORIGEN behatokia sortzea (2016); azken horrek kazetari jardunari zuzendutako argibideak eskaintzen ditu, indarkeria matxistei buruz telebistan ageri diren albisteak modu eraikitzailean eta orekatuan aztertuta. Hala ere, etengabe hausnartzeko eta ikasteko beharra dago, etengabe eraldatzen direlako ere indarkeriaren pertzepzioa eta ikuskera bera, gomendatzen den lexikoa edo fokuarien barnean edo kanpoan geratzen diren indarkeria motak. Mugarik Gabe bezalako antolakundeek ikuspuntuak, honelako ikerketekin, lagundu egiten digu erronka berriak hautematen eta dagoeneko hobeto egiten duguna indartzen.

Zer kontatu nahi dute biziraun duten emakumeek?

Mugarik Gaberen “asfalto arteko loreak. Indarkeria matxisten kausak eta eraginak biziraun duten emakume biktimen bizitzetan”¹ izeneko ikerketari esker, berriki ikasi dudan zerbait da indarkeria pairatzen duten emakumeengan pentsatzean errepresentazio-objektu direla pentsatzeari uztea, eta horren ordezkari haiengan subjektu gisa pentsatzea. Hainbat ikerketa eta txostenek aztertu dute indarkeria matxistaren biktimak hedabideetan nola irudikatzen diren, baina paradoxa da ikerketa horietako gehienek biktimak rol pasiboan azaltzen dituztela. Ikerketa gutxitan aztertzen dira, ‘Asfalto arteko loreak’ delakoan egiten den moduan, zein estrategia garatzen dituzten emakume biktimek egia, justizia, erreparazioa eta osatzea eskuratzeko.

Gogora dezagun Ana Orantes senar ohiak erail zueneko, 1997an, pairatzen zituen tratatu txarrak telebistako plato batean kontatu ostean; inflexio puntutzat hartzen da hori, eraldatu egin baitzituen erakundeek politikak, hedabideen trataera eta indarkeria matxistarekiko gizarte-ikuskera. Gogoratu dezagun Angela Gonzalez; haren senar ohiak elkarrekin izandako alaba hil zuen epaileak haren kontrako 47 salaketa gaitzetsi ostean. Gogoratu ditzagun Juana Rivas, Maria Salmeron, Susana Guerrero. Haiek guztiek hedabideetara jo zuten aliatutzat zituztelako, beren istorioak ezagutzera emateko. Ez soilik beren istorio partikularrentzako nolabaiteko erantzuna eskuratzeko; aitzitik, eraldaketa sozialeko bokazioa zeukaten hedabideetara jo zutenean, haiek bizi izandakoa beste inork bizi ez zezan, alegia.

‘Asfalto arteko loreak’ ikerketan Asun Casasolak —2008ko Sanferminetan eraildako Nagore Laffageren ama— nabarmentzen du bere istorioa kontatzea “bizirauteko eta borrokatzeko estrategia” dela, baliagarria izan daitekeena “beste neskentzako, gizarteak hausnartu dezan eta aldatu dadin”. Hala egiten du berak hedabideetan, ikastetxeetan, emakume

¹ Asfalto arteko loreak. Indarkeria matxisten kausak eta eraginak biziraun duten emakume biktimen bizitzetan, Mugarik Gabe, (2017).

elkarteen ekitaldietan. Bere ahotan, horren truke aitortza eta maitasuna jasotzen ditu, eta areago, beste herrialde eta hirietara bidaiatu izan duenean, kontatzen du emakumeak hurbildu izan zaizkiola besarkada bat eman eta beren babesa adierazteko.

Aipatzekoa da ere Casasolak balantze ona egiten duela kazetarien aldetik jaso duen tratua. Gogoan du behin telebistako kameran batzuk joan zitzaizkiola etxera Nagoreren erailketaren urtemugaren harira, eta Asun guztiz nahastuta topatu zutela, Nagore bizirik egongo balitz bezala hitz egiten. “Ez zuten kamera ez ezer ere ireki, nire semea etorri arte itxaron zuten”. Garrantzitsua da hori kontuan hartzea. Izan ere, kazetariak izaki bihozgabe eta anker gisa irudikatzeak presioa egiteko eta erreparazioa lortzeko hedabideetara jotzeko asmoa duten emakumeak gogogabetu ditzake.

Kontua da komunikabideak eragile birbiktimizatzaileak izan daitezkeela, edo, bestalde, aliatu salatzaileak izan daitezke. Horren adibide grafikoa jasotzen da ‘Asfalto arteko loreak’ ikerketan: jatorri errusiarreko emakume migratzaile baten kasua da, Galizian armazko sexu-erasoa pairatu zuela salatu zuena, eta salaketa faltsuek itota bukatu zuen. Tokiko prentsan poliziaren bertsioa gailendu zen, biktimaren bertsioa baliogabetzen zuena. Geroago, ordea, emakume atzerriarrak barneratzeko zentro batean sartu zuten, eta komunikabideen presioa erabakigarria izan zen emakumea ez deportatzeko.

Ikerketa horretan parte hartu ondoren, nire buruari galdetzen diot indarkeriari biziraun dioten emakumeek nola hartu dezaketen parte indarkeria matxistari buruzko informazio trataeraren inguruko trebakuntza eta autoerregulazio prozesuetan. Nola sentitzen dira biktimaren sinesgarritasuna zalantzan jartzen duen sexu-indarkeriari buruzko albiste baten aurrean? Identifikatuta sentitzen dira “tratu txarren biktimez” erakundeen albiste eta kanpainetan ematen den irudiarekin? Biziraun duten emakumeek nola nahi dute haiei deitzea edo argazkiak ateratzea?

Zentzu horretan, erreferentziazko ekimena da Aadas Asistència Dones elkarteak egindako ikerketa “Dones valentes. Per una nova informació sobre les violències sexuals”. Bertan, sexu-indarkeriari biziraun dioten emakume talde batek hedabide katalanetan argitaratutako sexu-erasoei buruzko albisteak aztertu zituen, eta prentsaurrekoan aurkeztu zuten azterketa. Albiste gehienek biktima erantzule egiten dutela eta, biktimen ondoeza areagotu zuten eta horrek sexu-indarkeria bizi izan dutenen osatze emozionala oztopatzen zuela sentitu zuten. Ez dirudi zentzugabea pentsatzea beren lan egiteko moduak berrikusi nahi ez dituzten kazetariak, ziurrenik, hobeto erreakzionatuko dutela biziraun duten emakumeek interpelatzen badituzte, betiko genero adituek interpelatu ordez.

Aldi berean, irakurtzear zauden azterketa honen ondorio nabarmenetakoa da ahots feministak dituzten hedabideak direla —izan adituak edo emakume taldeen ordezkariak, zentzua baldin badu bereizketa horrek berak— indarkeria matxistari lotutako albisteak testuinguruan hoberen kokatzen dituztenak. Har dezagun “manada” delakoaren epaiketa, Sanferminetako talde bortxaketagatik: Pikaran, Monica Ortiz Rios psikologo eta sexologo feministak adierazi zuen sententziak ez zuela kontuan hartu baimendu gabeko eiakulazioak eta profilaxi gabekoak ere indarkeria direla. Soilik genero ikuspuntua duen aditu batek eskaini ditzake halako gakoak. Feminismoa da sexu-eskubideen arloan ezagutza handienetakoa eskaini duen pentsamendu eskola eta gizarte-mugimenduetako bat. Hala ere, hedabide gutxi aitortzen eta aprobetxatzen dute hori sexu-indarkeriari buruzko albisteetarako ere. Kazetari gisa, ahots horiek gure kronikak osatzeaz gain, gure begirada ere elikatu egiten dute.

#LasPeriodistasParamos, “besteei buruz” hitz egiteari uzteko

Nire kide Andrea Momoitiok dio kazetarion erreminta-kutxak tresna fisikoak dituela, batetik —grabagailuak, koadernoak, kamerak— eta bestetik, “garrantzitsuenak, azalean daramatzagu, eta gure min propioei lotuta daude, gure egoera pertsonalei, zeharkatzen gaituzten diskriminazioei edo osatzen gaituzten pribilegioei lotuta”.

Indarkeria matxistaz aritzen garenean ez dugu beste batzuek gauzatzen eta pairatzen duten indarkeriaz hitz egiten. Kontrara, errealtate ezaguna, hurbila eta egunerokoa dugu, gu guztiok interpelatzen gaituena, horren kontzientzia izan ala ez. Neutraltasun eta urruntasun faltsu bat sustatzen duen kazetaritza-kultura baten eta ohiko klixeeen aurrean, kontatzen dudanak nirekin zuzenean zerikusia duela sentitzeak bide ematen dio erantzukizunari, enpatiari, zorrotasunari eta sakontasunari. Kazetariren bat nirekin harremanetan jarri izan denean sexu-indarkeriaren biktimaren bat “lortu” diezadan eskatzeko, proposatu izan diot bere inguruko batengana jo dezala (lagunen bat, senideren bat, lankideren bat), eta bere istorioa maitasunez eta arduraz kontatu dezala. Horrela funtzionatzen dugu Pikaran, hurbiltasunetik, espazioa emanez emakumeek beren kontakizun propioa eskaini dezaten, gure kontakizuna ere badelako.

2018ko martxoaren 8ko grebako ezusteko mugarrietako bat #LasPeriodistasParamos manifestua izan zen. Manifestuari atxikimendua adierazi zioten 8.000 kazetarik baino gehiagok, eta honako zatiak nabarmendu nahiko nituzke: “Kazetari askok pairatu dute sexu-jazarpena lankide, nagusi eta are informazio-iturrien aldetik. Bestalde, mespretxua, laineza, paternalismoa eta mansplaininga eguneroko kontua dira erredakzioetan zein hortik kanpo, gure eguneroko jardunean. Komunikazio langile gisa online jazarpena pairatzen dugu, eta iruzkin biolentoak eta matxistak gure albisteetan. (...) Eskaintzen duten errealtatearen bertsioa, maiz, partziala eta lerraturikoa da ez dituelako neurri berean kontuan hartzen emakumeen esperientziak, kontakizunak eta bizipenak, eta sarritan bigarren mailako pertsonaia gisa edo estereotipoen bidez irudikatzen dituztelako. Horren adibidea da indarkeria matxistaren trataera; oraindik ere, askotan, biktimari egozten zaio errua. Lehenengo orrialdeak, hedabideen eta albiste-saioen hasierak, gizonak erabakitzen dituzte”.

2016ko azaroan Burgosko El Mundoko kazetari bat hil zuen bere senar ohiak. Barbijaputa artikulugileak eldiario.es atarian aztertu zuen El Mundok albisteari eskainitako trataera bikaina: titular irmoak fokua hiltzailearengan jartzen zuen, aitortza biktimarekiko, eta enfasia tokiko erakundeen eta inguruko lankideen gaitzespena eta mina adierazteko. Barbijaputak hedabideei eskatzen zien feminizidio oro horrela tratatzeko, “guztiak Yolanda balira bezala, guztiak izan baitziren eta guztiak izan gaitzezkeelako Yolanda”.

Indarkeria matxistari buruzko informazio arduratsua egiten dugu, ez soilik gure eginkizun profesionala delako, baizik eta indarkeriarik gabeko bizitzari ekarpena egin nahi diogulako, guztiontzako; baita guretzako ere.

‘June Fernández, kazetaria eta Pikara Magazineeko koordinatzailea’

2. Metodologia

Egunero 5 egunkari aztertzea lan neketsua izan da, berrikusi beharreko material-kopuru handia dela eta. Aztertzeo hautatu ditugun egunkariak EAEn eta Nafarroan argitaraldi handiena dutenak izan dira, baita euskarazko (osorik edo zatika) bi hedabide ere: El Correo, El Diario de Noticias de Navarra (aurrerantzean, El Diario), Gara, Berria, eta Deia.

Datu interesgarriak jasotzeko fitxa bat egin dugu, non 18 item ezarri ditugun: sistematizatu egin dugu erabilitako terminologia, emakume biktimei eta erasotzaileei buruz ematen diren datuak, kontsultatutako iturriak, aztertutako albistea egunkariko zein sailetan dagoen, erakundeen presentzia edo absentzia, etab.

Nabarmendu nahiko genuke sistematizazio hori, dossier hori, hedabideen trataerari buruzko analisi kualitatibo baten emaitza dela, nahiz eta hurbilpen kuantitatibo batetik abiatu garen.

Prozesu horretan Pikara Magazine-ren babesa izan dugu. Izan ere, fitxak egiten laguntzeaz gain, dokumentu honen berrikuspenean ere aritu dira; haien proposamenak eta esperientzia guretzako irakaspen iturri dira beti.

Sakonago aztertu nahi izanez gero, kontsultatu 1.go eranskina. Behaketa fitxa.

Emakumeen aurkako indarkeria mota guztiak dira giza eskubideen urraketak, lehenetsun handieneko arazo politikoa. Indarkeria tresna historikoa da menderakuntza patriarkalaren estrategiarentzako, eta indarkeriaren aurkako borroka mundu osoko agenda feministen helburua da².

Emakumeen aurkako indarkeriak anitzak eta jatorri askotakoak dira; hortaz, askotan eztabaidatzen dira bere inguruko definizioak, tipologiak eta sailkapenak. Joera eta ikuspegi asko daude indarkeria matxistak izendatu eta aztertzeari dagokionez, edo indarkeriak salatzeo estrategiak definitzen eta konponbideak proposatzen direnean. Honakoak dira eztabaida gehien sorrarazten duten alderdiak:

- Bazterkeria eta indarkeriaren arteko muga lausoa, edota emakumeen giza eskubideen urraketa guztiak indarkeria matxista izendatzeko arriskua.
- Sinplifikatzeko joera duen sailkapena egiteko arriskua, eta beraz, emakumeen bizitzetan modu interseksionalean, ezberdinetan eta maila askotan ageri diren indarkerien aniztasunarekin bat ez etortzeko arriskua.
- Nortasunen inguruko eztabaida handituz eta aldatuz doan honetan, enfasia emakumeengan jartzeak kontraesanak sortzen ditu. Izan ere, erronka da emakumeen aurkako indarkeria neurrigabea salatzeo apustu argia egitea, betiere esentzializatzeko joera duten edo errealtate binarioa erreproduzitzen duten ikuspuntuetan galdu gabe, eta heteroarautik at egoteagatik indarkeria jasotzen duten pertsonak ikusarazita.

² Asfalto arteko loreak. Indarkeria matxisten kausak eta eraginak biziraun duten emakume biktimen bizitzetan, Mugarik Gabe, (2017).

Analisirako marko bat mugatu genuen, nahiz eta jakin kanpoan geratuko zirela indarkeria mota asko eta behaketa posible asko, baina ezinbestekoa genuen hori ikerketa egiteko.

Albisteak hautatzeko honako kategoriak erabili ditugu:

- **Feminizidioa:** emakumeen kontrako genozidioa da. Baldintza historikoen ondorioz, neskatila eta emakumeen osotasun, osasun, askatasun eta bizitzaren kontrako eraso biolentoak eragiten dituzten praktika sozialak sortzen direnean gertatzen da (Lagarde, 2008: 216) – Emakumeak erailteza, emakume izate hutsagatik, sistema patriarkalaren ondorioz.
- **Bikote barneko genero-indarkeria:** Gizonezkoek emakumezkoen kontra gauzatzen duten indarkeria da, harreman afektibo-sexual baten testuinguruan (bikotekidea edo bikotekide-ohia); emakumeak menderatzen dituen sistema heteropatriakalaren ondorioz sortzen diren botere-harremanen azken ondorio agerikoa da. Beti sailkatu izan dugu indarkeria matxista/sexisten barnean, baina ikerketa honetarako erabaki genuen indarrean dagoen estatu-mailako legeak jasotzen duen kategoria baliatzea.
- **Sexu-indarkeria:** (bortxaketak, abusuak, sexu-jazarpena). Indarkeria honek emakumeak kosifikatzen ditu, beren gorputzak abusuen, bortxaketen eta erasoen bidez kolonizatu daitezkeen lurraldetzat baititu.
- **Irainak eta gorroto/misoginia diskurtsoak:** Linguistikoki eta hitzen bidez sistema heteropatriarkalean errotutako ideiak transmititzea, sistema bera erreproduzitzen. Emakumeenganako gorrotoa edo mespretxua darien diskurtsoak, haienganako indarkeria justifikatzea, errua egozte, etab.
- **Laneko jazarpena:** Indarkeria matxistaren aldaera da, laneko esparru eta espazioetan gertatzen dena, ezaugarri zehatzak dituena eta lan-merkatuan emakumeek pairatzen duten zapalkuntza indartzen duena.
- **Eskola-jazarpena:** Tratu txar fisikoa edo hitzekoa, eskolan gertatzen dena; lesbofobiak edo transfobiak eragin dezakete (bi kasu horiek aztertu ditugu).
- **Kaleko jazarpena:** Indarkeria-matxista mota da, kalean gertatzen dena, non emakumeak erasotuak izateko eta gizonen iritziak eta komentarioak jasotzeko arriskuan dauden (piropoak, zirriak...).
- **Indarkeria sinbolikoa:** indar fisikoarekin gauzatzen ez diren indarkeria motak, subjektu menderatzaileek subjektu menderatuei mundu-ikuskerara jakin bat inposatzearen bidez gauzatutako indarkeria (kosifikazioa; presio estetiko; emakumeek historian izandako garrantzia ikusezin bihurtzea; emakumeen itxura fisikoa nabarmentzea, albistearen gaia beharrean...).
- **Genitalen mutilazioa:** Neskatilen kanpo-genitalak osorik edo zatika erauztean datzan praktika, emakumeen sexualitatea kontrolatzeko edo gutxitzeko.
  - 1., 2. eta 3. motak: klitoriari, ezpainei eta bulbari eragiten dieten praktikak.
  - 4. mota: Adriana Kaplanek mendebaldeko praktika gisa deskribatu zituen: "dry sex" izenez ezagunak, baginako kirurgia, himena berreraikitzea, ezpain baginalak moztea...

- **Diskriminazioa/Desparekotasuna**, sexuan edo generoan oinarritzen den aurreiritzia edo bereizkeria da. Erreferentzia egiten die ere sexu-ezberdintasunetan ezarritako rol sozialen estereotipoak sustatzen dituzten baldintzei edo jarrerari. Genero-rolari buruzko sinismen eta estereotipo tradizionalei esker eusten diete jarrera sexistek. Ez da soilik jarrera indibidualen menpeko kontzeptua; aitzitik, gizarteko hainbat instituziotan barneratuta dago.

Azterlan hau 152 egunetan gauzatu dugu. Hedabide bakoitzeko, 189 eta 249 albiste artean jaso ditugu; ondorioz, diskriminazioari edota indarkeria matxistei lotutako albiste bat baino gehiago jaso dugu egunero.

Sintesi taulak eranstean ditugu (1. eranskina begiratu), Datuen azterketa (2. eranskina begiratu) eta Hipotesiak (3. eranskina begiratu).

3. Ikerketaren ondorio orokorrak

	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Aztertutako egun kopurua:	139	152	152	131	151
Indarkeriei buruzko albisterik agertu ez den egun kopurua:	39	46	48	36	55
Erregistratutako indarkeriei buruzko albiste kopuru totala:	189	229	249	208	195
Indarkeriei buruz albisterei bat argitaratu diren egunak (%):	%71,94	%69,74	%68,42	%72,52	%63,58
Indarkeriei buruz egunero argitaratutako albisteen batez bestekoa:	1,4	1,5	1,6	1,6	1,3

Behaketaren bost hilabete hauetan ia egunero topatu dugu, gutxienez, indarkeria matxistei lotutako albiste bat. Albiste gehienek egitate bat kontaktzen dute, baina topatu ditugu baita ere indarkeria horiek salatzen dituzten erreportajeak, kirol arloan eta historian emakumeen ikusezintasuna salatzen dituzten sakoneko erreportajeak, soldata-arrakalari buruzkoak, etab. Aurrerago ikusiko dugunez, aztertutako hedabideetan berreskuratu behar diren hainbat praktika on topatuko ditugu, eta baita hobetzeko lantzen jarraitu behar diren hainbat alderdi ere.

3.1. HEDABIDEEI BURUZ

Hedabidearen konpromisoaz

Hedabideak parekidetasunarekin eta indarkeria matxisten salaketarekin daukan konpromiso-maila identifikatzeko gakoa da egitate zehatz bati lotuta ez dauden albiste edo erreportajeen presentzia.

Berrian, hilabete hauetan, albiste/erreportajeen %53,11n emakumeak tradizioz ezarritako roletik kanpo ikusarazten dituzte, edo indarkeria matxista motaren bat salatzen dute. Albisteen %46,89k egitate jakin bat kontaktzen dute.

Antzeko ehunekoak topatu ditzakegu Garan, egitate jakinei buruzko albisteak gailendu arren (%55,38); bertan, halaber, nabarmentzekoa da indarkeria matxistak salatzen dituzten erreportaje edo albisteen ehunekoa (%42,56).

Beste muturrean daude egitate jakin bati lotutako indarkeria matxista soilik aipatzen duten hedabideak (gehienbat, sexu-indarkeria, indarkeria matxista eta feminizidioa): Deian %70,37, El Correeon %73,80 eta El Diarion %77,46. Beste aldean, salaketa erreportaje edo albisteei, %18-24 arteko presentzia daukate.

Erabilitako terminologia

Gertakari bezalako terminoak erabiltzen dira, %3-6 artean batez beste, Deia, El Correo eta El Diario hedabideetan. Hala ere, gero eta gutxiago erabiltzen dira, eta behera egin du ere etxeko edo familiako indarkeria terminoaren erabilera okerrak, nahiz eta hainbatetan topatu daitekeen oraindik ere.

Nabarmena da sexu-indarkeria eta indarkeria sexista terminoak erabiltzen dituzten albisteen nagusitasuna.

Emakumeen erailketen kasuan, feminizidio terminoa (emakumeak erailtzea emakume izate hutsagatik) ez da ia erabiltzen aztertutako hedabideetan.

Deigarria egin zaigu hedabideak nola jabetu diren bullying (eskola-jazarpena) terminoaz. Termino hori egoki erabiltzeko beharrezkoa da testuingurua; izan ere, maiz, jazarpen horren atzean dagoena ezkututzen da, dela lesbofobia, transfobia, lodifobia... arautik kanpo dauden gorputz- eta desira-motak jazartzea, alegia.

Eskaintako espazioa

Aزتertutako hedabide guztietan azpimarratzeko moduko ezaugarriari erreparatu zaio, alegia, indarkeria matxistari buruzko albisteei espazio oso gutxi eskaintzen zaiela egunkarietan. Berrian %48tan eta El Correon %74tan, albiste labur gisa edo zutabeetan jasotzen dira albisteok. Gainerako hiru hedabideetan ehunekoak %60-66 artean daude. Soilik %20 dira orrialde osoko edo bikoitzeko albisteak, eta oso antzekoak dira aztertutako hedabide guztietan (nahiz eta oso ezberdinak izan trataerari dagokionez).

Kontsultatutako iturriak

Ehuneko esanguratsu batean, %22 El Correon, %27 El Diarion eta Deian eta %40 Garan eta Berrian, ez dira iturri formal ez informalak kontsultatzen albisteetan.

Kontsultatzen direnean, oso adierazgarria da formal izendatu ditugun iturrien nagusitasuna: mugimendu feminista, erakunde publikoak, alderdi politikoak, eragile poliziak/judizialak, berdintasun adituak, eragile sozialak eta berdintasun erakundeak. Gaineratu nahiko genuke, hala ere, iturri guzti horien artean mugimendu feministak, berdintasun adituek eta berdintasun erakundeek oso presentzia mugatua daukatela, zenbaitetan anekdotikoa. Esaterako, mugimendu feminista albisteen %2-3tan agertzen da El Diario, El Correo eta Deian, %9tan Garan eta %16tan Berrian. Berdintasun adituak %4-8 artean aipatzen dira aztertutako egunkari guztietan.

Iturri polizialak dira presentzia gehien daukaten iturri formalak. Zenbaitetan albisteak sortzen dituzte (atxiloketak erasoen ondorioz, feminizidioari buruzko informazioa). Iturri judizialek baita ere, epaiketen kasuan.

Horrela, ondorioztatu dezakegu egitateak kontaktzen dituzten iturriak direla presentzia gehien daukatenak, gertatu bezala. Hala ere, gutxiengoa dira egitateak testuinguruan kokatzen laguntzen diguten iturriak, edo, bestela esanda, biktima- edo erasotzaile-eredurik gabeko egiturazko arazo baten barnean ulertzen laguntzen diguten iturriak.

Analisi atal honetan, nabarmentzeko alderdia da ere albisteen %3-10 artean iturri informalak erabiltzen direla, oraindik ere. Iturri informalak dira egitateen lekukoak, emakume biktimaren senideak, etab. Iturri-mota honen bidez, maiz, indarkeriari buruzko mitoak indartzen dira, "ez nuen espero" diskurtso errepikakorra erabilia, "bat-bateko zoramena" behar izan duelako ideia indartuta erasotzailea "mutiko arrunta" zelako, edo bestelako datuak emanda; adibidez, salaketarik jarri ez dela, eta ondorioz, emakume biktimei errua egotziz.

El Correoren kasu zehatzari erreparatuta, %2an erasotzailearen gertukoei ahotsa ematen zaie. Horrek, nolabait, indarkeria justifikatzeko mezuak eta emakumeei errua egotzen dieten mezuak hedabideetan agertu daitezzen laguntzen du.

Indarkeria matxistei buruzko mitoen presentzia

Indarkeria hautemateko ikerketetan ageri diren mitoen zerrenda bat egin genuen³, mito horiek hedabideen bitartez zabaltzen direla jakiteko.

Ondorio orokor gisa, esan dezakegu ez dagoela mito askorik; El Correon aztertutako albisteen %70etan ez daude, eta Berriako albiste batean ere ez dago mitorik. Lanean jarraitu behar dugu hedabideetatik albisteetan ageri diren zenbait premisa faltsu guztiz ezabatzeko.

El Correon, Deian eta El Diarion presentzia gehien daukaten mitoa da erasotzaile eta biktima gehienak etorkinak direla dioena. Horrela, analisirako bestelako faktoreak saihesten dira, baita emakume biktimen zauggarritasun-faktoreak ere, pertsonen jatorria adieraziz soilik etorkinak direnean. Ondorioz, azalpen sinplista eta arrazistetan sakontzen da.

Topatu ditugun beste mito batzuek indarkeria justifikatzearen aldeko ideia indartzen dute. Esaterako, droga eta alkohol gehiegi kontsumitzea (%4,6 El Diarion), erasotzaileak estres handiko unea pairatzea (%3,4 Deian), edo indarkeria matxistak klase sozial baxuko artean gertatzea gehienbat (%3 El Correon), eta, areago, egitateak erasotzailearen patologia individual baten ondorio direla dioten albisteak (%2 El Correon).

Mito horiek gutxitan islatzen badira ere, estereotipo horiek indartzeak ez dio ekarpenik egiten indarkeria matxisten aurkako borrokari, eta ez du aditzera ematen indarkeria horren egiturazko arazoa, aurreiritzi arrazista eta klasistetan sakontzen baitu.

Biktima izandako emakumeari buruzko informazioa

Indarkeria matxistei aurre egingo dien masa soziala eraikitzen hasteko, indartu egin behar da indarkeria matxistak emakumeen eskubideen urraketa larria direlako ideia, eta emakumeak, gure gizarteetan, eskubide-defizitarekin bizi direlako ideia. Ez dago indarkeria matxistaren biktima izandako emakumearen profil jakin bat, ez dago indarkeria justifika dezakeen faktore sozial, kultural edo ekonomikorik. Aitzitik, gizonen menderakuntza- eta kontrol-harremanengatik gertatzen da, edozein dela ere maila soziala.

3 "Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015"n, Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministeritza, Centro de Publicaciones, Madrid (2015), eta "Percepción Social de la violencia de género por la adolescencia y juventud"-en, Centro de Investigaciones Sociológicas (2013).

Emakume biktimei buruz hedabideetan zabaltzen den informazioak mitoak erreproduzitzea sustatu dezake, lehenago esan bezala, eta gugandik urrundu eredu bat dagoela pentsarazten digulako; aitzitik, informazioaren trataerak biktimearekin identifikatu gaitezen eragin dezake, eta emakume baten kontrako indarkeriak guztioi eragiten digula sentiarazi, harekin enpatizatuta.

Nahiz eta gehienetan emakumeen trataera neutroa izan aztertutako 5 egunkarietan, nabarmentzekoa da oraindik ere badaudela zenbait informazio, adierazten dutenak indarkeria matxistek emakume jakin batzuei eragiten dietela, emakume etorkinei eta baliabide ekonomiko gutxikoei, alegia. Bestelako informazio batzuek ere emakumea erruduntzat jotzen dute, nolabait; esaterako, etengabe nabarmentzea aurretiko salaketarik ez zegoela, emakumeak salaketa kendu zuela, hiltzailearekin bizi zela, bakarrik bidaiatzen ari zela edo gaueko ordu txikietan kaletik bakarrik zebilela... Argudiaketa askok emakumeen jokabidean jartzen dute arreta, eta ez erasotzaileen jokabidean.

Emakumeei helarazten zaien mezua argia da: kontrolatu behar dute nola jantzi, nondik joan eta zein ordutan, noiz jarri salaketa edo nola maneiatu beren bizitzak. Ez da igortzen antzeko mezurik gizon erasotzaileen bizitzaren gaineko kontrolari buruz.

Halaber, nabarmentzekoa da albistean ez dela ageri egoera berean dauden emakumeentzako informazio baliagarriak; adibidez, arreta telefono bat edo laguntza eskaintzen duten elkarteei buruzko informazioa. Telefono zenbakia Deian ageri da albisteen %4an, eta gainerako egunkarietan ez da ageri, edo soilik %1ean ageri da.

Ez dago bestelako informazio-motarik, bat ere ez Garako albisteen %53tan, Deiaiko %54tan eta Berriako %46tan. Aldiz, El Correo eta El Diarion %60tan baino gehiagotan ageri da informazioa, bi kasutan salaketari oso lotuta.

Albistea testuinguruan kokatzea

Atal honetan, berriz ere, ezberdintasun nabarmenak antzeman ditugu hedabideen artean. Berria eta Gara nabarmentzen dira; %80tan eta %72tan hurrenez hurren, albistek testuinguruan kokatzen dituzte indarkeria matxista gizarte osoa kaltetzen duen arazo sozial larria dela eta bere oinarria patriarkatua dela azalduta, eta hortaz kasu guztiak erlasionatuta daudela oinarri bera partekatzen dutelako.

Bestalde, Deian %53tan, El Diarion %58tan eta El Correon %67ra arte, albistea egitate isolatu gisa ematen dute, testuinguruaz informaziorik eman gabe eta beste kasuei buruzko erreferentziarik jaso gabe.

Indarkeria sinbolikoa

Indarkeria sinbolikoaren aldaerak salatu edota, kontrara, betikotzen zituzten edukiak aztertu ditugu.

Nabarmentzekoak izan dira emakumeek historian egindako ekarpenak eta beren bizitzak ikusezin bihurtzea salatzen duten albistek. Hilabete horietan etengabe agertu ziren horri buruzko albistek: Berrian %62, Garan %50, El Diarion %47, Deian %40 eta El Correon %24, presentzia txikiagoa izanik ere adierazgarria dena.

Alderdi positibo gisa, azpimarratzekoa da publizitate sexista salatzen kanpainak oihartzun nabarmena izan dutela. Garan %20an islatu da hori, eta gutxiago El Correon, %7an.

Zoritxarrez, aipatutakoen pareko albisteak topatu arren, bestalde, egunkarien edukiek emakumeak kosifikatzen jarraitzen dute, edota tradizionalki egokitutako rola indartzen dituzte (amatasuna, edertasuna...). Topatu ditugun albiste batzuetan (aztertutako ia %40, El Diario, El Correo eta Deiairen kasuan), emakumeak objektuen pare tratatzen dituzte: izan konpainiarako objektu gisa, izan beren itxura nabarmenduz eta ez albistearen gaia, beren lanbidea, alegia. Praktika horien eragina oso adierazgarria da.

Kasuen jarraipena

Kazetaritza-praktika ona da, halaber, indarkeria egitateei jarraitzen dieten prozesu polizialak eta judizialak hedatzea. Horrela, ikusi dugu %70etan Garan zein Berrian prozesu judizialez informatzen dela, Deian %38tan, El Correon %43tan eta El Diarion %58tan.

Prozesu polizialei buruzko informazioaren ehunekoak aldatu egiten dira hedabide batetik bestera; Gara eta Berrian %30eko presentzia dute, eta Deian %61era arte heltzen da ehunekoa.

3.2. ERAKUNDEEK EDO ALDERDI POLITIKOEN HEDABIDEETAN DUTEN DISKURTSOAZ

Txostenaren hasieran adierazi bezala, ahotsaren gaian sakondu nahi izan dugu; hedabideen bitartez gizartearengana iristen diren erakundeen eta alderdi politikoen mezuetan, hain zuzen.

Ondorio nabarmenetako bat da ez dagoela alderdi politikorik ahots propioa edo aparteko enfasia duenik indarkeria matxistei dagokienez. Soilik aztertutako albisteen %1,5 eta %3 artean aipatzen dira alderdiak, eta ez dute aipatzeko moduko ahots propioarik gure gizarteetako eskubide-urraketa handienetakoa denari buruz.

Hortaz, goazen erakundeen azterketatik ateratako ondorioak zehaztera (erakundeek ari garenean udalak, Eusko Jaurlaritza, aldundiak, Emakunde eta bestelako berdintasun organismoak barne hartzen ditugu).

Indarkeria matxistari lotutako albisteetan erakundeek daukaten presentzia %53koa da Deiairen kasuan, eta %25ekoa El Diarioren kasuan. Udalak dira presentzia handiena daukaten erakundeak, batez ere feminizidioak gertatu diren udalerrietako alkateek adierazpenak egiten dituztenean. Emakunderen presentzia nabarmentzekoa da Berrian eta Garan, %4-5eko presentziarekin; aldiz, ia ez da agertzen aztertutako gainerako egunkarietan, eta gauza bera gertatzen da bestelako berdintasun organismoekin, alegia, berdintasun teknikariek, udalekin, aldundiekin, etab.

Aipatzekoa da erakundeen mezuek ageri direnean ez direla aipatzen egiturazko kausak edo egitate isolatu gisa tratatzen direla albisteen %50etan baino gehiagotan.

Halaber, frogatu dugu erakundeen diskurtsoetan ere hedabideen terminologia akats berdinak errepikatzen direla; adibidez, eraso gertakari hitzarekin deituta albisteen %2tan. Ehuneko oso

altuan (Gara nabarmentzen da %52ra iritsita) egitateari ez zaio erreferentziarik egiten indarkeria matxista, sexista, generokoa etab. deituta, hau da, ez zaio aparteko kalifikaziorik egiten.

Transmititzen den elkartasun mezua prefabrikatutako mezua izan ohi da, azken biktimen izenekin pertsonalizatzen dena, eta konpromiso zabalak hartzen dira "gaitz honen kontra" lanean jarraitzeko. Ez dugu konpromiso jakinik topatzen; adibidez, zehazki zer egingo duten jakiteko zerk egin duen huts urruntze-agindu batek funtzionatu ez duenean.

Uste dugu garrantzitsua dela azken urteetan, batez ere feminizidio kasuetan edo oihartzun handia izan duten sexu-indarkeriazko kasuetan, erakundeak kalera irteten direla pankartarekin, gertatutakoa salatu eta emakume biktimari elkartasuna adierazteko. Gizarte-mugimenduek berezkoa duten tresna bat erabili dute, salaketa eta elkartasuna adierazteko.

Geure buruari galdetzen diogu zein mezu botatzen den erakundeetatik arazo sozial eta politiko bat manifestazio batean salatzen denean, eta erakunde gisa erantzukizunik hartzen ez denean eta konpromisorik zehazten ez denean indarkeria matxistak ezabatzeko; finean, ez dago autokritikarik beste hilketa matxista baten aurrean.

Azkenik, aipatzekoa da erakundeek ez dutela albisterik sortzen indarkeria matxistari buruzko sentsibilizazioaz edo salaketaz; aitzitik, erakundeak soilik egitate jakin bati buruzko albisteetan agertzen dira.

Lan-hipotesiak

Zehatzago jakiteko indarkeria matxisten trataera egokian edo okerrean zein alderdik eragiten duten, hainbat lan-hipotesi pentsatu genituen, loturak ezartzen laguntzen digutenak, eta hortaz, gomendioak eratzen lagunduko digutenak:

Berretsitako hipotesiak:

- Erakundeen diskurtsoek ez dituzte kausak aipatzen hedabide guztietako albisteen %50etan, Deian salbu (%46).
- Erakundeak soilik ageri dira egitate jakin bat gertatzen denean, %59tan Berrian eta %84tan El Diarion.
- Erasotzailea justifikatzeko argudioak agertzen dira oraindik ere: hipotesi hori betetzen da Deian, El Correion eta El Diarion. Ehuneko txikia da, baina adierazgarria.
- Oraindik ere biktima izandako emakumeei leporatzen zaie errua: modu berdinean islatzen da Deian, El Correion eta El Diarion, aurreko hipotesiak baino ehuneko pixka bat altuagoarekin; %4,3 El Correoren kasuan.
- Berrian salbu, gainerako 4 hedabideetan espazio gutxi eskaintzen zaie (albiste laburrak eta zutabeak) indarkeria matxistei buruzko albisteei.
- Zenbait atalen bidez (iritzi artikulua, zuzendariari gutunak, etab.) diskurtso misoginoak eta emakumeenganako irainak sartzen dira hedabideetan; El Diarion 3 bider egiaztatu dugu hori.

- Kontsulta-iturri gisa mugimendu feminista edo berdintasun adituak aipatzen direnean, horrek berekin dakar albistea testuinguruan kokatzea eta egiturazko kausa aipatzea.
- Iturri formalak kontsultatzen direnean gehienetan ez dira mugimendu feminista ezta berdintasun adituak ere. Hipotesi hori ia hedabide guztietan egiaztatu dugu, Berrian salbu; kasuen %50,4tan iturri horiek kontsultatu ditu Berriak.

Ondorioen atalari amaiera emateko, Berriak eta El Correok egun berean argitaratutako egunkarien azalei (1. eta 2. irudiak) erreparatuko diegu. Horrek hasieran aipatutako kontu bati erantzuten dio, alegia, garrantzitsuena hedabidearen konpromisoa eta zabaltzen duen mezua dela.

1 Berria.

2 El Correo.

4. Hautemandako kazetaritza praktika onak

1. Indarkeria matxistez aritzeko orduan uste dugu praktika ona dela gaia sakon lantzea erreportaje eta elkarrizketen bidez.

Alde horretatik nabarmentzekoa da Berriaren jarduna; soilik maiatzean 5 sakoneko elkarrizketa argitaratu zituen, honako gaien inguruan dabilozan elkarte zein emakume erreferentei: Ijito Feministen Elkarte, Marcela Lagarde, Maria Galindo, Maria Naredo eta Euskal Herriko Mundu Martxa. *(3., 4., 5., 6. eta 7. irudiak)*

Antzeko artikulua topatu ditugu beste egunkarietan, baina ez Berriaren maiztasunarekin ezta sakoneko elkarrizketekin... *(8. eta 9. irudiak)*

2. Aipatzeko moduko beste praktika bat da kolektibo feministek sinatutako iritzi artikulua argitaratzea; horri esker, artikulua edukiak berak egiten duen ekarpenaz gain kolektiboak kokatzen dira ahots sozial garrantzitsu eta erreferente gisa. *(10. eta 11. irudiak)*
3. Bestalde, jaiei buruzko artikulua ere nabarmendu ditugu eraso kontrako protokoloak eta sexu-bortxaketak salatzen mobilizazioak aipatzen dituztenean. Ez dugu sexu-indarkeriaz aritu nahi soilik jaien testuinguruan, hala denean analisi partziala egiteko arriskua baitago, eta badirudi bortxaketak eta abusuak alkohol eta jai testuinguruagatik gertatzen direla. Barne Ministeritzaren estatistika ofizialen arabera Espainiako Estatuan bortxaketa bat gertatzen da 8 orduko; errealtate horri aurre egin behar diogu gaiaren kalte guztiei heldu nahi bazaie. *(12., 13. eta 14. irudiak)*
4. Aipatzeko moduko beste praktika ona da 2008ko uztailaren 7an eraildako Nagore Laffageren oroimenean Berrian uztailaren 6an argitaratu zuten artikulua. Hil dituzten emakumeak oroitzeak laguntzen du emakume horien senideen kalte-ordain sinbolikoan. Gainera, ahalduntzen gaituen eta indarkeria matxistei aurre egiten dieten emakume guztiak gogoan dituen memoria kolektiboa eraikitzen laguntzen du ere. *(15. irudia)*
5. Indarkeriaren osteko prozesu judizialei buruz informatzea ezinbestekoa da inpunitate sentipena ezabatzeko; horren adibide dira Garak apirilaren 7an eta Deiak ekainaren 25ean argitaratutako artikulua. *(16. irudia)*
6. Halaber, garrantzitsua da tradizionalki egokitutako rolekin bat ez datozen emakumei buruzko erreportajeak argitaratzea, ez daitezten agertu hedabideetan soilik indarkeria matxistei buruzko gaien bidez. Garrantzitsua da hainbat espazio sozialetan aurrera egitea, eta horrek hedabideetan dagokion oihartzuna izatea. Bestelako iruditeria sozial bat eraikitzeko, praktika on gisa nabarmendu nahi ditugu emakumezkoen kirol taldeei buruzko erreportajeak, emakumeek beren espezialitateetan erdietsitako lorpen profesionalak, etab. jasotzen dituzten artikulua. *(17. irudia)*

Harian 3 Berria

«Emakumeen matxindak izan diren gertakien ari da kontintean»

Maria Galindo • Euztalde feministak

Iba Melasoren gobernuak pobretasun kontrako eta langileen aldeko borrokan egindakortu «historio» derfota, baina gogor kritikatu du bestek besteko, talde sozialistek eta emakumezko jarraitzaileak.

Amagaitz bikoitza... Maria Galindo da. 1964an jaioa, 1984an jaioa, 1984an jaioa... Emakumeen matxindak izan diren gertakien ari da kontintean... Maria Galindo • Euztalde feministak

3 Berria

Harian 4 Berria

Andre bat larri topatu dute Bidartean, ustez senarra hura hiltzen saiatuta

Emaztea «oso larri» dago Baiakoak eriebetan, eta hura osatzen da lehenturano • Senarrak bere buruz beste egin du • Baiakoak prokuradorea kartzetatu hasi du, dionen, «hotzesi nagusia da gizona emaztea hiltzen saiatu dela»

Bere izena da emakumea. Beldurra eta beldurra... emakumezkoak, beldurra eta beldurra...

Emaztearen izena beldurra... Andre bat larri topatu dute Bidartean, ustez senarra hura hiltzen saiatuta... Emaztea «oso larri» dago Baiakoak eriebetan, eta hura osatzen da lehenturano • Senarrak bere buruz beste egin du • Baiakoak prokuradorea kartzetatu hasi du, dionen, «hotzesi nagusia da gizona emaztea hiltzen saiatu dela»

4 Berria

berria

INFORMAZIOA, BERRIA EMANEN DA • 1984 • 1984 • 1984 • 1984 • 1984

Andre bat larri topatu dute Bidartean, ustez senarra hura hiltzen saiatuta

Emaztea «oso larri» dago Baiakoak eriebetan, eta hura osatzen da lehenturano • Senarrak bere buruz beste egin du • Baiakoak prokuradorea kartzetatu hasi du, dionen, «hotzesi nagusia da gizona emaztea hiltzen saiatu dela»

Manifiestazio Nazionala dago, 'Feministok prest' lelopean • Rodriguez, Iturrizke eta Araczk gogotatu egin dute • 24

Emakumeen matxindak izan diren gertakien ari da kontintean

Mikel Landak Garazatuko ermitan kotu du garapena. Kedelean segundo baiten alderdikin atzean utzita • Gasteizetik Leskakoak bidaiari egingo du gaue Euzkari Herriko Itzulia • 22

4 Berria

3 Berria

Harian 2 Berria

berrikeria mutista Manifiestazio nazionala

Harriak daramatza mutistak euztalde feministak borhertzerik matxistaren aurrak jardueta, baina potoz mola bator auzitan daude oroitari. Erantzun buruz funtziozko dirak jardueta, bulniza kolektiboa eman nahi diete larunbatean, Gasteizen egingo duten mobilizazio nazionalan.

Erantzutea zilegi izan dadin

5 Berria

berrikeria mutista Manifiestazio nazionala

Harriak daramatza mutistak euztalde feministak borhertzerik matxistaren aurrak jardueta, baina potoz mola bator auzitan daude oroitari. Erantzun buruz funtziozko dirak jardueta, bulniza kolektiboa eman nahi diete larunbatean, Gasteizen egingo duten mobilizazio nazionalan.

5 Berria

Harian 4 Berria

berrikeria mutista Manifiestazio nazionala

Harriak daramatza mutistak euztalde feministak borhertzerik matxistaren aurrak jardueta, baina potoz mola bator auzitan daude oroitari. Erantzun buruz funtziozko dirak jardueta, bulniza kolektiboa eman nahi diete larunbatean, Gasteizen egingo duten mobilizazio nazionalan.

Erantzutea zilegi izan dadin

6 Berria

berrikeria mutista Manifiestazio nazionala

Harriak daramatza mutistak euztalde feministak borhertzerik matxistaren aurrak jardueta, baina potoz mola bator auzitan daude oroitari. Erantzun buruz funtziozko dirak jardueta, bulniza kolektiboa eman nahi diete larunbatean, Gasteizen egingo duten mobilizazio nazionalan.

6 Berria

44

2016/11/15 Urtarrilko GARA

Iruñeko Sanferminak

EL MACHISMO ENSOMBRECE UNAS FIESTAS COLOSALES

La violencia sexista -y sobre todo el cambio de paradigma en la lucha contra ella- han marcado las mejores fiestas en años. El pueblo ha recibido el protagonismo rompiendo el absolutismo sufragarista de UPN del todo para el pueblo pero sin el pueblo.

REPORTAJE
●●●●●
ANU INTELIGENTE

Los sufragaristas se están limitando. Los progresivos que hoy conviven en el Euzkadi de la "Villanueva" se muestran de pronto de repente más abiertos, porque los cambios de la época de los últimos años, desde el 2011, se han convertido en un lugar de las agencias, se han empezado a mover, se han empezado a mover la ciudad se puso en marcha por primera vez con el sufragarismo. Los sufragaristas se están limitando por el hecho de que hoy en día se ha convertido en un lugar de las agencias, se han empezado a mover, se han empezado a mover la ciudad se puso en marcha por primera vez con el sufragarismo. Los sufragaristas se están limitando por el hecho de que hoy en día se ha convertido en un lugar de las agencias, se han empezado a mover, se han empezado a mover la ciudad se puso en marcha por primera vez con el sufragarismo.

Además del sufragarismo feminista, el gran hito en estas fiestas ha sido el machismo. Los hitos machistas se han producido que habrán marcado en la historia de San Juan. Y eso es un hecho que no se puede ignorar. Los machistas se han convertido en un lugar de las agencias, se han empezado a mover, se han empezado a mover la ciudad se puso en marcha por primera vez con el sufragarismo. Los sufragaristas se están limitando por el hecho de que hoy en día se ha convertido en un lugar de las agencias, se han empezado a mover, se han empezado a mover la ciudad se puso en marcha por primera vez con el sufragarismo.

T en el guilguer de las más importantes de Pamplona, el momento del cambio de paradigma en la lucha contra ella- han marcado las mejores fiestas en años. El pueblo ha recibido el protagonismo rompiendo el absolutismo sufragarista de UPN del todo para el pueblo pero sin el pueblo.

12 Gara.

MASIVO RECHAZO A LAS AGRESIONES SEXISTAS

Cerca de un millar de personas giraron en San Juan: "Si nos tocan a una, nos tocan a todas."

PAMPLONA - 700 personas, aproximadamente, recorrieron ayer las calles de San Juan Donibane en una manifestación convocada por varios colectivos del barrio en respuesta a los agresiones sexuales de las últimas semanas. "Si nos tocan a una, nos tocan a todas", comenzó uno de los lemas que se escuchó en la marcha. El recorrido comenzó en la plaza de San Juan, por el lado de los edificios de la plaza, y terminó en la plaza de San Juan. La manifestación se convocó por parte de los colectivos de las últimas semanas. "Si nos tocan a una, nos tocan a todas", comenzó uno de los lemas que se escuchó en la marcha. El recorrido comenzó en la plaza de San Juan, por el lado de los edificios de la plaza, y terminó en la plaza de San Juan.

y todos adquirimos compromiso para educar y desarrollar nuestras actividades y mostrarlo en estos valores". "Hacer frente a estas agresiones es imprescindible que reaccionemos", aseguró Diego, el tiempo que recorrió el pasado fin de semana gracias a los vecinos se pudo parar la agresión y detener a los proxenetas suores. "Hemos venido en señal de protesta, nosotros queremos poder ir y venir tranquilos por la calle", explicó el líder Preciado y Nerea García, de 14 años, mientras se hablaban desde un cartel en los que podía leerse: "ERASOR EZ SEXISTAZKIN!".

Más de 700 personas se manifestaron en contra de las agresiones sexistas. Foto: David Barrio

13 Gara.

GARA

www.gara.euz

2016/6/22
ASTURIANA
376 free

La violencia machista se ceba en Angelu y Gasteiz con dos ataques y cuatro muertes

Un hombre mata a tiros a su mujer y dos hijos de 16 y 11 en la ciudad laborista, para después quitarse la vida. Detenido otro en la capital alavesa tras hallarse en el Zadorra los restos de una mujer a la que mató a golpes y descuartizó luego. Condenación y primera protesta en Gasteiz

ERASOR EZ ERANTZUNKIN BARE!

ERASOR EZ ERANTZUNKIN BARE!

Estatu espainolean aldaketa posible dela ziurtatu du Iglesiasek Gasteizen

Unidos, Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi. Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi. Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi.

Estatu espainolean aldaketa posible dela ziurtatu du Iglesiasek Gasteizen. Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi. Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi.

REPORTAJE
«Bereiz» y «Remain» echan el resto por los aires

«Bereiz» y «Remain» echan el resto por los aires. Los dos diputados generales de Araba, Bizkaia y Gipuzkoa se han comprometido a defender la soberanía de Euzkadi. Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi.

Los diputados generales, a la defensiva ante el informe del fraude fiscal

Los dos diputados generales de Araba, Bizkaia y Gipuzkoa se han comprometido a defender la soberanía de Euzkadi. Iglesias se ha comprometido a defender la soberanía de Euzkadi.

ANÁLISIS ●●●●● El veritas. Ciudadanos, la derecha española en lucha por el voto

El veritas. Ciudadanos, la derecha española en lucha por el voto. Ciudadanos, la derecha española en lucha por el voto.

6

EG3

VIOLENCIA MACHISTA EN EUSKAL HERRIA

Una mujer de 36 años se rebata anoche entre la vida y la muerte en el Hospital de Baraña después de haber sido hallada en un polígono industrial con fuertes golpes en la cabeza.

Una su lado, afirman, su compañera. El fiscal Samuel Vuelta Simón confirmó que la violencia machista es la hipótesis principal que barajan los investigadores.

Hallan a una mujer muy malherida y a su pareja ahorcada en Bidarte

Una mujer de 36 años se rebata anoche entre la vida y la muerte en el Hospital de Baraña después de haber sido hallada en un polígono industrial con fuertes golpes en la cabeza.

Comienza el juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia

El juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia. El juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia. El juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia.

El juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia. El juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia. El juicio contra el acusado de matar a Aina Pereira de Brito en Mungia.

14 Gara.

16 Gara.

«Las jóvenes no han de tener miedo a trabajar en la industria»

Elega Guede Directora de la fábrica Cementos Lemona

La primera mujer al frente de una planta del sector cementero participa mañana en Vitoria en la jornada 'Mujer y tecnología' que organiza EL CORREO

JUAN C. BERNODES
VITORIA. La vida de Elena Guede está estrechamente vinculada a la fábrica de Cementos Lemona, en la localidad vitoriana. Allí lleva trabajando más de media vida, desde que entró con 21 años en 1995, recién salida de la universidad. Entonces fue la primera mujer técnica de la planta, enviada por su licenciatura en Química en Oviedo y su doctorado en Ingeniería Química en la UPV. Ahora tiene 46 años y desde mayo de 2013 ejerce como directora de la fábrica, el primer puesto femenino con ese cargo en el sector cementero, relacionado con los hombres.

Elena Guede, en las instalaciones de Cementos Lemona. **■ L. A. SORZ**

Guede participará mañana en la jornada 'Mujer y tecnología' que organiza EL CORREO con el patrocinio de Gobierno Vasco, Diputación, Ayuntamiento de Vitoria y Itaskolariak en el Museo Arriaran a partir de las 9.00 horas.

«¿Cómo llega una mujer a ser la máxima responsable de una fábrica con mayoría masculina y en un trabajo físico?»

«Cuando te incorporas a una empresa, no te planteas ser directora. Por mi formación en Ingeniería hice una estancia en Cementos Lemona en 1995 y aquí sigo. A mi siempre me ha gustado mi trabajo y por los compañeros y jefes que he tenido he podido ir conociendo diferentes fases de proceso, con responsabilidades en calidad, en medio ambiente, también en otros negocios como hormigón, ladrillo o mortero... Después fui responsable de medio ambiente de las ocho fábricas del grupo en España. La planta que dirige Guede pertenece a los illand-

res que se incorporan al mundo de la ingeniería, la industria o la tecnología... en el campo alemán de la UPV, apenas un 20% de los alumnos matriculados tiene rostro femenino (164 de 810) y menos aún las que tienen cargo de responsabilidad como el mío. ¿Por qué?»

«A la hora de afrontar una estancia importa mucho la vocación. Lo mío, por ejemplo, es claramente vocacional, primero cuando estudié Química y después el doctorado para Ingeniería. Siempre me ha gustado la industria, crece, innova, mejora los procesos... Yo sabía desde pequeña que no podía dedicarme a una carrera universitaria hay que hacerlo con convicción. Y para dar el salto al mundo laboral, las mujeres también tienen que quitar el miedo a trabajar en la industria. La fábrica ya va en ese lugar rudo, ha evolucionado, más aún con la tecnología.

«Dejar cosas por el camino»

«¿Y por qué les cuesta a ellas llegar a puestos directivos?»

«Hay que dejar muchas cosas por el camino, quizá las mujeres más aún porque aumentan también responsabilidades familiares. Pero en Cementos Lemona, por ejemplo, la jefa de calidad y la de producción y mantenimiento son mujeres.

«¿Que mensaje transmitiría mañana a las estudiantes que asistan a la jornada, respecto a sus expectativas profesionales?»

«Que escuchas tu vocación. La ingeniería no es sólo cosa de hombres, a pesar de los datos. Con ilusión, motivación y compromiso se pueden romper muchas barreras».

«El entorno familiar también influye. ¿Ha sido su caso?»

«En parte sí, porque yo siempre he estado muy cercana a mi padre, que trabajó en una industria de plantas. El compromiso conmigo nunca de los procesos de producción. Y esas ideas fueron calando en mí.

«Pero son todavía pocas las eme-

presas CRIL... y también de calidad del grupo industrial, incluyendo Irlanda, Estados Unidos.

«Y hace casi tres años le llega la oportunidad, el gran salto, ¿siente vergüenza?»

«Es una mayor responsabilidad, pero siempre he sido una persona trabajadora y comprometida, con capacidad para involucrarme con cada proceso y que se ilustina con los proyectos de los que forma parte.

«Tener el mayor cargo de la fábrica y estar rodeada de hombres, ¿habrá tenido que ser difícil?»

«No siempre he encontrado a mi lado buenos compañeros, tanto trabajadores como jefes, y siempre he sentido un respeto profesional. También influye la manera de ser propia, si te apoyas en los equipos... En 1995 fui la primera mujer técnica en Cementos Lemona. Yo sé que en esa situación hay que vivirlo con normalidad.

«Pero son todavía pocas las eme-

«Pese a los datos, no es cierto que la ingeniería sea sólo cosa de hombres. Con motivación y compromiso se rompen barreras»

5. Zeri esaten diogu indarkeria matxistei buruzko trataera okerra? Hautemandako alderdiak

1. Aztertutako hilabeteetan gehien errepikatzen den alderdietako bat dira indarkeria matxistei lotutako albisteak, albiste labur gisa (paragrafo bat edo, zenbaitetan, zutabe bat): indarkeria matxistengatik gauzatutako hainbat atxiloketa, testuinguruan kokatu gabe eta atxiloketa jakinaz harago joan gabe.

Ikusi dugu ere zenbait albiste polizia-txosten gisa ematen direla, zeinetan poliziak egindako esku hartzeak azaltzen dituen. Horrela, maila berean topatu ditzakegu indarkeria matxistagatik gauzatutako atxiloketak eta diru-zorro baten lapurretagatik egindako atxiloketak, testuingururik gabe eta halako gertakariak daukaten eragina eta garrantzia sinplifikatuz. *(18., 19., 20., 21., 22., eta 23. irudiak)*

2. Zenbait artikuluk ez dute auziaren konplexutasun osoa islatzen. Adibidez, alardeari buruzko artikulua batean urtero alarde parekidearen eta “tradizional” deitzen dutenaren arteko konfrontazioa azaltzen da, eta ez dago diskriminazio ikuspegitik testuinguruan kokatuta, istiluaren jatorria ulertzen laguntzeko. *(24. irudia)*
3. Gorago aipatu bezala, garrantzitsua da terminologia egokia erabiltzea. Askotan, zehaztasun gutxiko terminologia erabiltzeaz harago, terminologia guztiz desegokia erabiltzen da; esaterako, sexu-abusuez aritzeko “sexu-eskandalu”, “gertaera harrigarri” eta, indarkeria matxistaren kasuan, “etxeko istilu” bezalakoak erabiltzen dira. *(25., eta 26. irudiak)*
4. Biktima izandako emakumeei errua eta erantzukizuna egozte. Hainbat albistetan emakumeen jarrera epaitzen da, pairatutako erasoen erantzukizuna haiengan jarrita. *(27., 28., 29., 30., eta 31. irudiak)*
5. Halaber, ikusi dugu albistearen subjektua gizezkoa dela gehienetan. Eraso matxista bat ikusi duen gizon bat tartean sartzen da, eta erasotu egiten dute. Horrela, albistearen erdigunean gizona kokatzen da zuzenean, eta erasoen biktima izandako emakumea itzalean geratzen da. *(32., eta 33. irudiak)*

Halaber, Berrian feminizidio albiste bat topatu dugu ekonomia sailean, hiltzailea ekonomia munduko gizon ospetsua delako. Hau da, gizezkoak eta bere profilak erabakitzen dute zein sailetan doan albistea, eta ez feminizidioak berak. *(34. irudia)*

6. Bereziki kezagarria iruditu zaigu feminizidioen trataeran alderdi morbosoa nabarmentzeko joera, ez duelako informaziorik gehitzen eta zentzugabeko mina eragiten duelako emakume biktimen ingurukoengan.

Trataera guztiz desegoki horren adibide argia dugu gizon ezagun batek erail zuen Gasteizko Margaren kasua. *(35. irudia)*

7. Zorroztasuna eta seriotasuna ezinbestekoak dira indarkeria matxista kasu horiei buruz aritzean. [36. irudia]

El Correo, apirilaren 22ko artikulua batean indarkeria salaketan “errekordunaz” mintzatzen zen; denbora gutxian hainbat aldiz atxilotutako gizon batez aritzeko erabiltzen zuten izen hori. Gizonak etengabe jazarri zuen auzoko emakume bat, eta baita beste batzuk ere. Izenburuak txantxa kutsua dauka, eta ez du gertatutakoaren larritasuna islatzen; hainbatetan jazarriak sentitu diren emakumeen larrimina salaketa bat bestearen atzetik jarri behar izateagatik eta, hala ere, erasotzailea handik gutxira askatu dutela ikusteagatik, haiei inolako babesik eskaini gabe. Hortxe dago albistearen fokua jartzeko aukera, eta ikusteko zeintzuk diren emakumeei eta herritarrei babesa eskaini behar dien sistemaren akatsak. [37. irudia]

Zentzu berean, El Correo apirilaren 16an honako honakoa irakur dezakegu albiste batean: “Elkarren arteko eraso antzeratua”. Irakur dezakegu kasu hori eraso gisa epaitu zela, eta epaiketari zehar argitu zela indarkeria matxistako kasu bat zela. Zein da halako izenburu baten helburua? Aukera galtzen da salaketa gurutzatuak ikusarazteko, alegia, epaitegietan erasotzaileek emakumeei atzera jarritako salaketak, adibidez.

NAVARRA SOCIEDAD 7

Cuatro hombres arrestados como presuntos autores de malos tratos

Las detenciones han tenido lugar en los últimos días en Estella, Olazti, Tafalla y Funes

PAMPLONA - Cuatro hombres han sido detenidos en los últimos días por la Policía Foral como presuntos autores de malos tratos, entre ellos un estellés de 19 años tras la denuncia de su familia. Un vecino de Olazti, de origen extranjero, fue detenido por malos tratos a su pareja, así como un joven de 20 en Tafalla, por maltratar a su madre. En Funes un hombre de nacionalidad extranjera, de 40, fue también detenido por incumplir una orden de alejamiento sobre su expareja. - Eje

18 D. de noticias.

Condenado a 22 años por matar a su pareja delante de su hija

MADRID - La Audiencia Provincial de Madrid condenó a 22 años y seis meses a Lorenzo Máximo L.D. por asesinar a su pareja en agosto de 2014 en el domicilio que compartían en la localidad madrileña de Móstoles en presencia de la hija de ambos, de diez años. La sentencia de la magistrada presidenta del tribunal condena al procesado como autor de un delito de asesinato con alevosía y ensañamiento, y con el agravante de parentesco pero con atenuante de confesión del culpable. - Eje

19 D. de noticias.

Dos detenidos por sendos casos de maltrato

GASTEIZ - Dos hombres de 33 y 39 años han sido detenidos en Abetxuko y Aranbizkarra por sendos presuntos delitos de violencia de género. Al parecer, ambos sospechosos habrían agredido a sus respectivas parejas en presencia de sus tres hijos menores en el primer caso y de dos en el segundo. - DEIA

20 Deia

Detenido en Rumanía un menor acusado de cinco agresiones

BILBAO - La colaboración internacional entre la Ertzaintza y la Policía de Rumanía ha permitido la detención de un menor de 16 años como presunto autor de cinco ataques sexuales perpetrados a mujeres en Portugalete y Santurtzi en enero, febrero y noviembre de 2015. La investigación policial llevada a cabo permitió la identificación del supuesto agresor y su ubicación en Rumanía, donde fue arrestado gracias a una orden europea de detención. Tras su traslado a Bilbao el pasado jueves, el menor se encuentra en un centro de menores a la espera del juicio.

Todas las agresiones se cometieron en horas diurnas y en plena calle contra mujeres jóvenes o de mediana edad a las que, aprovechando que caminaban solas, atacaba sexualmente utilizando la fuerza física. Las denuncias fueron recogidas por la ertzaintzatea de Muskiz, donde se iniciaron las primeras investigaciones. Posteriormente, el Área de Delitos contra las Personas de la Ertzaintza logró una descripción física del agresor: un menor de 16 años de origen rumano y afincado en una localidad de Ezkerreddea. El presunto agresor sexual cuenta con antecedentes por un hecho similar en Trapagarán. - A. Araluzeko

21 Deia

Viernes 17.06.16
EL CORREO

Detienen a dos hombres por agresión física y verbal a sus parejas

Agentes de la Ertzaintza y la Policía Local arrestan a un hombre en la calle Dato tras amenazar a su mujer, por su defensa por sus vecinos

IRANZU LARRASOARÍA

VITORIA. La tranquilidad de la mañana en la calle Dato se vio rota ayer por los potentes gritos de un hombre asiático a su esposa, ambos residentes de la zona. Los vecinos salieron en defensa de la mujer que trataban de frenar la discusión. De forma inmediata se trasladaron a la zona agentes de la Policía Local y la Ertzaintza que tomaron declaración a los dos ciudadanos. Tras media hora de interrogatorio en el lugar de los hechos, lo que levantó la curiosidad de muchos viandantes que observaban los coches patrullas, el hombre fue trasladado a dependencias policíacas, mientras que ella volvió al piso que ambos compartían mientras dos agentes custodiaban la puerta.

Varios testigos explicaron a este periódico que la pareja siempre había mantenido una relación cordial y, por esa razón, lo acontecido sorprendió más aun en el ve-

cinario. Un segundo incidente relacionado con la violencia machista tuvo lugar durante la madrugada del miércoles cuando un hombre de 41 años empujó a su pareja, veía el marco de una rifa doméstica», explican fuentes de la Guardia Urbana, que fue presenciada por el hijo de ambos, menor de edad.

En Adurza
La Policía Local recibió una llamada a las 21.22 horas que los alertaba de una fuerte discusión en una vivienda del barrio de Adurza. Una patrulla se dirigió a toda velocidad al lugar del suceso donde se encontraron al varón muy alterado. Las primeras informaciones apuntan a que la mujer trató de llamar al 092 mientras discutían y fue entonces cuando su pareja le empujó hacia atrás en repetidas ocasiones.

Durante el interrogatorio que los agentes mantuvieron con ambas partes, la mujer reconoció que los insultos son habituales en su vida cotidiana y que había llegado a agredirla en varias ocasiones. En el momento de la intervención policial presentaba unas marcas en el pecho por lo que se procedió a la detención del hombre por un presunto delito de violencia de género.

NAVARRA SOCIEDAD 7

Cuatro hombres arrestados como presuntos autores de malos tratos

Las detenciones han tenido lugar en los últimos días en Estella, Olazti, Tafalla y Funes

PAMPLONA. Cuatro hombres han sido detenidos en los últimos días por la Policía Foral como presuntos autores de malos tratos, entre ellos un estelés de 19 años tras la denuncia de su familia. Un vecino de Olazti, de origen extranjero, fue detenido por malos tratos a su pareja, así como un joven de 20 en Tafalla, por maltratar a su madre. En Funes un hombre de nacionalidad extranjera, de 49, fue también detenido por incumplir una orden de alejamiento sobre su expareja. -E

23 D. de noticias.

GARA 2016/5/31 | martes

La Diputación ve necesario analizar por qué el conflicto de los Alardes «se alarga»

El Gobierno de Markel Olano realizará un estudio para ver por qué se ha «enquistado» el conflicto de los Alardes, anunció ayer en respuesta a preguntas de EH Bildu. Asume que sus mensajes «no han funcionado»

CARA HONESTA

La diputación de Derechos Humanos de la Diputación Foral de Guipúzcoa, Maribel Viqueira, anunció ayer que el Ejecutivo de la Diputación de Guipúzcoa, encabezado por el diputado socialista, Mateo Peña, a raíz de las preguntas presentadas por la procuradora de EH Bildu Ainoha Beola sobre qué

Fotografía de Ainoha Beola en su intervención en el Parlamento de Guipúzcoa.

medidas adoptará el Gobierno foral ante estos delitos brutos. «Vaquero defendió que para poder dar un plan de acción en este campo es necesario un estudio de tipo cualitativo, que explique «las razones del origen del conflicto, «cómo y por qué se ha transmitido» y por qué motivo se ha «salvaguardado en el tiempo y se mantiene enquistado». Agregó que el estudio evaluará «las acciones que se han llevado a cabo y por qué no han funcionado», de forma que aporte las claves sobre «cómo debemos actuar y dónde hay que incidir».

«El papel de los partidos»
El representante del Ejecutivo de Markel Olano consideró «muy importante» el papel de los partidos políticos a la hora de «rehabilitar terreno» en un conflicto que tituló de «muy politizado» y sobre el que institucionales como Euzkadi y el Aterriak han mediado en numerosas ocasiones a favor de la participación de los insumos en igualdad de condiciones que los hombres.

«Vaquero rogó que la institución del conflicto de los Alardes desde la Dirección de Derechos Humanos suponga «un nuevo alarismo» de la situación en respuesta a EH Bildu y defendió su competencia porque afecta «a la convivencia».

24 Gara.

22 El Correo.

76 | DEPORTES | COMIENZA LA EUROCOPIA |

De Gea y Muniain, salpicados por un escándalo sexual

Una testigo protegida en la investigación de una supuesta red de proxenetismo les implica en un presunto caso de abusos sexuales

MADRID. Los futbolistas David de Gea y Muniain han sido salpicados por un escándalo sexual que involucra a una red de proxenetismo que se investiga de cerca por la policía madrileña tras un supuesto caso de abusos sexuales

El caso de los futbolistas David de Gea y Muniain ha sido salpicado por un escándalo sexual que involucra a una red de proxenetismo que se investiga de cerca por la policía madrileña tras un supuesto caso de abusos sexuales

El caso de los futbolistas David de Gea y Muniain ha sido salpicado por un escándalo sexual que involucra a una red de proxenetismo que se investiga de cerca por la policía madrileña tras un supuesto caso de abusos sexuales

LA FISCALIA
El informe policial señala que el fiscal está «agradecido firmemente» si se restituye...
LA VÍCTIMA
La víctima había sido advertida por 'Tote' de que no iba a cobrar nada que no iba a cobrar nada que no iba a cobrar nada...
LA FISCALIA DECIDE
La fiscalía decide si la cita a declarar como investigados, testigos o como ninguna medida...

VIERNES 17.06.16
EL CORREO

Un hombre de 82 años agrede sexualmente a su suegra, de 101, en Madrid

La mujer del detenido, hija de la víctima, volvió a casa antes de tiempo y se encontró a su cónyuge con la madre centenaria sobre las piernas

MADRID. El hombre de 82 años agrede sexualmente a su suegra, de 101, en Madrid. La mujer del detenido, hija de la víctima, volvió a casa antes de tiempo y se encontró a su cónyuge con la madre centenaria sobre las piernas

EL CORREO
MADRID. La Policía Nacional ha detenido a un octogenario en Madrid por agredir sexualmente a su suegra, que rebasa el siglo de edad...
MORATORNES EN LOS BRAZOS
La mujer preguntó a su progenitora que le ocurría, pero no halló en un principio nada fuera de lo normal...
SEGUÍN DETALLAN PORTAVOCOS
Según detallan portavoceros policíacos, el suceso ocurrió sobre las cinco de la tarde del martes...

Sábado 30.04.16
EL CORREO

25 El Correo.

26 El Correo.

EL CORREO

CIUDADANOS 5

Trasladan a la cárcel de Valladolid al presunto asesino de la pequeña Alicia

La madre de la víctima viral de Burgos, al Palacio de Justicia para declarar sobre el crimen ocurrido en la calle Libertad

El pasado miércoles (1) OSCAR A. DE HERRERA, víctima, el presunto asesino de la pequeña Alicia, en la zona de Burgos, tras haber sido trasladado a la prisión de Valladolid. El traslado se produjo en un helicóptero que partió de la prisión de Burgos y aterizó en la prisión de Valladolid. El traslado se produjo en un helicóptero que partió de la prisión de Burgos y aterizó en la prisión de Valladolid.

27 El Correo.

Una mujer muere a manos de su exnovio que luego se suicida

El hombre tenía una orden de alejamiento y los cuerpos fueron hallados en un bar de Zaragoza

BAIÃO - El hombre y la mujer hallados muertos por arma de fuego en un bar de la localidad zaragozana de Miraflores fueron identificados por el fiscal de la Audiencia Provincial de Zaragoza. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

un presunto caso de violencia de género que determinó el otorgamiento de una orden de alejamiento de 500 metros. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

El hombre tenía una orden de alejamiento de 500 metros. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

El hombre tenía una orden de alejamiento de 500 metros. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

29 Deia.

Un mosso de baja mata a su mujer de un tiro y se suicida en Barcelona

La víctima, de 36 años, que quería separarse, se había denunciado por violencia de género

BARCELONA - Un mosso de baja que mató a su mujer de un tiro y se suicidó en Barcelona. La víctima, de 36 años, que quería separarse, se había denunciado por violencia de género. El crimen ocurrió en un apartamento de la ciudad catalana. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

El crimen ocurrió en un apartamento de la ciudad catalana. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

El crimen ocurrió en un apartamento de la ciudad catalana. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

El crimen ocurrió en un apartamento de la ciudad catalana. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

El crimen ocurrió en un apartamento de la ciudad catalana. El hombre tenía una orden de alejamiento, pero que no podía acceder a ella a menos de 500 metros. Podría tratarse de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho. Se trata de un caso de violencia de género, aunque todavía debe confirmarse el hecho.

30 Diario de Noticias.

Apuñala a una mujer y se entrega a la Policía en Tarragona

Al parecer la víctima era una prostituta de nacionalidad rumana que acudió a casa del homicida, que se había encariñado con ella

EL CORREO - TARRAGONA. Una mujer de 47 años murió ayer en Valls (Tarragona) apuñalada por un hombre que posteriormente se entregó en la comisaría de la Policía Local de esa localidad, informaron los Mossos d'Esquadra. Según fuentes próximas a la investigación, al parecer, la mujer era una prostituta de nacionalidad rumana que había acudido a realizar un servicio a casa del homicida, un cliente habitual de 39 años y de una misma nacionalidad que se había encariñado con ella. Por motivos que se desconocen, ambos enarbolaron una fuerte discusión.

En el transcurso de la cual el detenido cogió un cuchillo con el que la apuñaló. Tras los hechos, y poco antes de las 03.00 horas, el hombre se presentó en la comisaría de la Policía Local de esa localidad y confesó que acababa de matar a la mujer en su domicilio, situado en la calle Marulla del Castell de Valls. Cuando los agentes acudieron a la casa encontraron el cadáver, que presentaba signos evidentes de muerte violenta. El Ayuntamiento de Valls guardará hoy y mediodía un minuto de silencio en la plaza del Blat, donde se encuentra la Casa Consistorial, en señal de duelo y repulsa por el homicidio. Este es el tercer homicidio que ha tenido lugar en Cataluña durante el fin de semana, después de que el sábado un hombre matara a una de sus novias en Sabadell (Barcelona) y una mujer matara a su marido en Barcelona.

Habitación de la casa donde la mujer fue asesinada. EFE

28 El Correo.

Muere la mujer golpeada por su pareja en Bidarte

Colectivos feministas de Iparralde convocan una concentración de repulsa para hoy en Baiona

BAIÃO - Un nuevo caso de violencia de género sacude la costa laboritana. El fiscal de Baiona, Samuel Vuelta Simon, confirmó ayer la muerte de Natalie Van Dui, una mujer de 34 años que el pasado lunes sufrió una paliza por parte de su marido en una empresa en Bidarte. Según fuentes cercanas a la investigación, agentes de la Policía Francesa encontraron a la víctima entre la vida y la muerte con una grave herida en la cabeza. La mujer fue trasladada inmediatamente al hospital de Baiona en estado crítico donde finalmente falleció el miércoles por la noche. Varios colectivos feministas de Iparralde han convocado una concentración para hoy, a las 18.00 horas, en Baiona para denunciar este nuevo crimen de violencia machista. En el lugar de la agresión, además de la víctima, la Policía localizó también a su marido ahogado. Todo apunta que el agresor, un varón de 48 años que ya fue condenado hace dos años por malos tratos, se suicidó después de agredir a su mujer. Los ahogados se han hecho cargo del hijo de ambos, de tan solo 9 años, que se encontraba en la escuela en el momento del suceso. Los vecinos de Baiona que conocían a la pareja declararon que estaba en proceso de separación y que mantenían frecuentes discusiones violentas. En declaraciones a la emisora France Bleu Pays Basque, un vecino declaró que la semana pasada en plena calle estuvo a punto de separarse durante una fuerte pelea. El lunes, día del cumpleaños de la víctima, el tono subió todavía más y después de dejar inconsciente a su compañera sentimental, el agresor decidió quitarse la vida. El comisario de Biarritz se hizo cargo de la investigación. La autopsia de la víctima se practicará hoy en Bidaute. Las fuerzas del orden registran cada año en Iparralde decenas de denuncias por malos tratos y unos 600 asesinatos de este tipo, mientras que en Francia cada tres días una mujer muere agredida por su pareja. Dos hombres han sido condenados por malos tratos contra sus parejas en los últimos días. El pasado viernes, un varón de 32 años de Hazparne fue encarcelado para cumplir una pena de doce meses de prisión por haber maltratado a su compañera sentimental. Otro hombre de Baiona de 41 años fue encarcelado a prisión por haber dado varios puñetazos y amenazado de muerte a su mujer. - France 3000

31 El Correo.

Acuchillado en el cuello por mediar en un ataque machista

Los dos presuntos agresores fueron detenidos por la Ertzaintza en Barakaldo... Miguel A. Pardo... BARAKALDO. Cuando por calle...

32 Deia.

Piden tres años para un joven que arrancó la oreja de un mordisco a otro que piropó a su novia

El ministro público sostiene que uno de los implicados lanzó un piropo a la chica y a continuación, cuando ella le reprochó su actitud, el individuo le propinó un empujón... ALCANTE. El afán de defender a su novia le ha jugado una mala pasada...

2013 y la víctima del mordisco también será juzgada por lesiones hoy en la Audiencia Provincial... El ministro público sostiene que uno de los implicados lanzó un piropo a la chica y a continuación, cuando ella le reprochó su actitud, el individuo le propinó un empujón...

33 El Correo

Emakume bat hiltzea egotzita atxilotu dute Euskaltekeko presidenteorde ohia

NAIROBI. Richard Alden 53 urteko britainarra atxilotu du Kenyako Poliziak, ustez 42 urteko emakume bat hil duela. Matxizata arte Euskaltekeko zuzendaritzako kide izan zenak errugabetzat jo du bere burua...

34 Berria.

ARABA/ÁLAVA EL CORREO SIN EL MEJOR INIESTA 'LA ROJA' SE APAGA

«He descuartizado a Marga»

Detienen a un hombre por asesinar a una amiga, trocear su cuerpo y echarlo al Zadorra

Conderna un año de prisión por el asesinato cometido en 2011 en la fuente de la pequeña Alca en enero... SINER SOZIALAK... EL ALAVÉS DECIDE PRESORDE BORDALÁS

Tres viajes a pie hasta el río con el cuerpo en una malkata... «He descuartizado a Marga»

El plusmarquista de las detenciones

La Ertzaintza arresta por vigésima ocasión en lo que va de año a un ciudadano de 38 años por saltarse de forma sistemática una orden de alejamiento

DAVID GONZÁLEZ... VITORIA. «Cuando a un hombre que vive en el barrio de la Estación y se le vienen a ganar, ayer volvieron a detener a un ciudadano...»

La Ertzaintza ha detenido a este hombre siempre en el barrio de Coronación, s/n.s.

La presunta trama corrupta liderada por el exdirigente del PNV De Miguel irá a juicio

El Gobierno Vasco ha anunciado el inicio de un proceso judicial por presunta trama corrupta liderada por el exdirigente del PNV De Miguel...

Unidos Podemos propone negociar por separado la consulta catalana

Unidos Podemos propone negociar por separado la consulta catalana... El Gobierno Vasco ha anunciado el inicio de un proceso judicial...

Feria del Vehículo de Ocasión Alava Del 20 de junio al 2 de julio

Mensaje urgente de Camerón... Ampliación de Tardes...

35 El Correo.

9000 euros estafados con el tocomoch

Una sala de la Penal revisa esta mañana un caso de estafas al haber sido víctima de un tocomoch de 9000 euros... Agallito se trataba de una orden de alejamiento emitida por el Juzgado de Instrucción número 4 de Vitoria...

anos de hilitar no dinero mediano el caso del tocomoch... Hace un par de años los aborrecidos, por separado, y los habitantes creer que tenían unos buenos permisos de la Policía y de la policía como colaboración. Según la investigación de la Fiscalía...

Una agresión mutua fingida

El Juzgado de la Penal 2 revisa el caso de una pareja procesada por pagar, pero en la vista se destaca que pudo ser una violencia de género

cuarta denuncia porque trabajaba para un familiar de su esposo y tenía un hijo en común... El delito había ocurrido, por su parte, que a un accidente laboral anterior a las lesiones y los actos de violencia de la mujer...

36 El Correo.

37 El Correo.

6. Gomendioak

6.1. HEDABIDEENTZAKO GOMENDIOAK

1. Hedabide eta egunkari bakoitzak hausnartu egin behar du indarkeria matxisten aurrean duen konpromisoa buruz, eta erabaki zein ikuspegitik tratatuko dituzten indarkeria matxistei buruzko albiste guztiak, beren osotasunean.
2. Kazetariak gaiari buruzko trebakuntza espezifikoa eduki behar dute, eta kolektibo feministak, gaiari buruzko adituak eta berdintasun erakundeak nagusi dituen iturrien agenda eskura izan behar dute.
3. Indarkeria matxistei buruzko albisteei heltzeko orduan, kontuan hartu behar da, hasierako premisa gisa, gertakariak testuinguruan kokatzeko beharra. Ez dira gertakari isolatu gisa tratatu behar, baizik eta emakumeen eskubideen urraketa sistematiko gisa. Urrats garrantzitsua da urraketa horiei espazio egokia eskaintzea, alegia, ez daitezela izan atxilotetei buruzko lerro labur batzuk, baizik eta lagundu diezaioten gizarteari etengabeko gertakari hauen neurria hartzen eta guztiek kausa bera dutela ikusarazten.
4. Oinarrizkoa da antzeko kasuez informatzea, gauza bera bizitzen ari diren emakumeentzako informazio baliagarria ematea eta gizarte zibilaren salaketa-ekimenen berri ematea.
5. Indarkeriaren zirkulutik ihes egin duten emakumeen istorioak edo hainbat indarkeria motaz mintzatzen direnak ere kontuan hartzeko moduko erreportajeak izan daitezke, emakume horiekiko errespetutik argitara daitezkeenak. Hau da, kontua ez da soilik halako albisteak data jakinetan zabaltzea, baizik eta hedabide bakoitzean periodikotasun batekin agertzea.
6. Hausnartzea zein den hedabideak emakumeen inguruan, aniztasun osoa kontuan hartuta, eskaintzen duen irudia. Eskubideen subjektu dira, ahots propioa duten pertsonak, eta aniztasun handikoak nortasunari, lanbideei, desirrei, etab. dagokienez.
7. Hedabidearen sail bakoitzerako emakume adituen agenda bat edukitzea, ez soilik emakumeei zuzenean "eragiten" dieten kontuei dagokienez, baizik eta emakume ekonomialariak, kirolariak, politikariak, eragile sozialak, erakundeetakoak, etab.
8. Hedabideetan espazioa eskaintzea emakumeen kolektiboari edota kolektibo feministei iritzi artikulatu, sakoneko elkarriketa eta abarren bidez.
9. Bereziki zorrotzak izatea feminizidio kasuetan, biktima izandako emakumeen ingurukoak are gehiago ez mintzeko. Morboa ez erabiltzea eta gertatutakoa ulertzeko informazioa ematen ez duten datuak ez eskaintzea.
10. Indarkeria matxisten sententziak azaltzen dituzten auzitegi-txostenak hedatzea, eta sozialki zabaldutako informazio faltsua —adibidez, salaketa faltsuen intzidentzia

altua— indargabetzeko ad hoc egindako bestelako txostenak ere.

11. Gizartearen eta gizarte-mugimenduen salaketa ekimenak zabaltzea.

6.2 ERAKUNDE PUBLIKOENTZAKO GOMENDIOAK

1. Indarkeria matxistei buruzko informazio zehatza ematea eta salaketa jakinak egitea, salaketaren eragile aktibo bihurtzea eta ez gertaera jakin batean aurrean erantzuten duten eragile soilak izatea.
2. Berdintasun sailek bermatu behar dute erakundeen ordezkarien adierazpenek bat egin behar dutela indarkeria matxisten kontrako borrokan dauden aldarrikapenekin, egiturazko alderdia bereziki nabarmenduta.
3. Erakundeen aldetik ekintza propioak proposatzea, konpromiso zehatzak, ez daitezen mugatu kalean pankarta jartzera eta minutu bateko isiluneetara.

6.3 ALDERDI POLITIKOENTZAKO GOMENDIOAK

Aipatu dugun moduan, ezin izan ditugu alderdi politikoen diskurtsoak aztertu ez daudelako presente. Uste dugu garrantzitsua dela alderdiek birpentsatu dezaten gizarte osoarentzako interesgarriak diren gaiei buruz daukaten ahotsa. Hortaz, haientzako gomendioak ere baditugu:

1. Beren agendetan txertatzea indarkeria matxisten kontrako borroka.
2. Proposamen zehatzak egitea eta hedabideen bidez zabaltzea.
3. Hedabideetan jarrera irmoa agertzea eta konpromiso zehatzak proposatzea.

7. Eranskinak

1. ERANSKINA. DATUEN ANALISIA

Albistea	EHUNekoAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Gertaera bat kontaktzen du (atxiloketa, feminizidioak, jazarpena, bortxaketak...)	%70,37	%73,80	%77,46	%46,89	%55,38
Indarkeria matxista motaren bat salatzen du orokorrean	%24,34	%18,78	%20,90	%53,11	%42,56
Bestelako gaiet buruzko albistea, nabariki sexista	%5,29	%7,42	%1,64	%0,00	%2,05

Guk izendatutako kategoriak	EHUNekoAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%12,70	%10,53	%10,29	%8,57	%11,06
Sexu-indarkeria	%17,99	%23,68	%34,98	%26,19	%27,14
Indarkeria sexista/matxista	%42,86	%35,96	%31,69	%34,29	%34,67
Indarkeria sinbolikoa	%12,70	%17,11	%8,64	%8,10	%7,04
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%1,75	%0,82	%0,95	%1,51
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,82	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,53	%0,44	%0,00	%0,48	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%11,11	%10,53	%11,11	%20,95	%18,59
Salerosketa	%2,12	%0,00	%1,65	%0,48	%0,00

Hedabideak erabilitako terminologia	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%0,55	%0,00	%0,00	%0,00	%0,49
Sexu-indarkeria	%19,78	%19,72	%29,39	%20,09	%23,15
Indarkeria sexista/matxista	%16,48	%10,55	%11,84	%31,05	%29,06
Indarkeria sinbolikoa	%2,20	%4,13	%2,04	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%0,00	%0,82	%0,91	%0,99
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,55	%0,46	%0,00	%0,46	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%11,54	%11,01	%10,20	%11,87	%9,36
Salerosketa	%1,10	%0,92	%2,04	%0,46	%0,00
Gertakari	%3,85	%5,50	%2,86	%0,00	%0,00
Eraso	%8,24	%5,50	%2,04	%1,83	%2,96
Genero-indarkeria (bikotekide/ bikotekide ohiaren aldetik)	%6,04	%9,63	%6,94	%3,65	%1,48
Etxeko indarkeria	%1,65	%0,46	%0,00	%0,00	%0,00
Familia barruko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Bulling	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso sexista	%1,10	%4,59	%4,08	%2,28	%4,93
Tratu txarrak (fisikoa, psikologikoa)	%2,75	%4,13	%5,31	%0,00	%0,00
Erailketa	%7,14	%8,72	%6,94	%3,65	%4,43
Ez da aipatzen	%17,03	%14,68	%15,51	%23,74	%23,15

Sailak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Azala	%8,33	%5,76	%6,90	%7,24	%6,76
Tokikoa / Herritarrak	%28,92	%66,26	%8,05	%38,01	%42,03
Iritzia	%8,33	%5,35	%9,58	%25,79	%20,29
Politika	%0,49	%1,65	%0,00	%9,05	%7,25
Gizartea	%46,57	%2,88	%65,52	%0,90	%0,00
Nazioartea	%1,47	%2,47	%1,15	%2,26	%3,86
Kultura	%2,45	%6,17	%3,83	%3,17	%6,76
Kirolak	%0,49	%1,23	%0,77	%1,81	%0,48
Kontrazala	%0,98	%0,82	%1,15	%3,62	%2,90
Agenda	%0,00	%0,00	%0,00	%2,26	%0,00
Besteak (edizio berezia...)	%1,96	%7,41	%3,07	%5,88	%9,66

Generoa	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Editoriala	%1,06	%0,44	%1,65	%0,48	%4,66
Iritzi artikulua	%9,52	%4,39	%12,40	%28,85	%22,28
Zuzendariari gutuna	%0,53	%0,44	%1,24	%0,48	%0,52
Tira komikoa	%1,06	%0,88	%0,00	%1,44	%0,00
Elkarrizketa	%3,70	%3,95	%0,83	%12,98	%4,66
Erreportajea	%6,88	%12,72	%4,13	%9,62	%5,70
Albiste	%77,25	%77,19	%79,75	%46,15	%62,18

Eskainitako espazioa	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Albiste laburra	%33,86	%27,63	%34,57	%24,15	%20,51
Zutabea / faldoia	%28,04	%26,32	%32,10	%23,67	%40,00
Orrialde erdia	%11,64	%15,35	%14,81	%11,59	%13,85
Orrialde osoa	%10,58	%9,21	%11,11	%17,87	%10,26
Bikotza	%6,88	%11,40	%3,29	%8,21	%8,21
3/4	%8,99	%10,09	%4,12	%14,49	%7,18

Kontsultatutako iturriak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Formalak	%68,88	%67,57	%66,18	%56,72	%55,09
Mugimendu feminista	%2,55	%3,86	%3,27	%15,97	%9,26
Erakunde publikoak	%17,35	%9,27	%12,00	%11,76	%13,43
Alderdi politikoak	%1,53	%3,09	%3,27	%2,10	%2,31
Erakunde judizialak/polizialak	%35,20	%35,91	%36,36	%9,66	%14,81
Berdintasun adituak	%4,08	%5,02	%3,64	%7,98	%6,48
Eragile sozialak	%2,55	%6,95	%5,45	%5,46	%6,94
Berdintasun erakundeak	%5,61	%3,47	%2,18	%3,78	%1,85
Informalak	%3,06	%10,04	%6,55	%2,94	%4,17
Lekukoak	%1,02	%1,54	%3,27	%0,42	%0,93
Pertsona akusatuak	%0,51	%1,16	%0,73	%0,84	%0,93
Pertsona biktimizatuak	%1,02	%2,32	%1,82	%1,26	%1,39
Erasotzailearen ingurukoak	%0,51	%1,93	%0,00	%0,00	%0,46
Biktimaren ingurukoak	%0,00	%3,09	%0,73	%0,42	%0,46
Iturririk ez	%28,06	%22,39	%27,27	%40,34	%40,74

Mitoak (Feminizidioak, indarkeria sexista/matxista, sexu-indarkeria, indarkeria matxista/sexista, irainak eta gorroto-misoginia diskurtsoak, laneko jazarpena, eskola-jazarpena, salerosketa)	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Alkohol eta drogen gehiegizko kontsumoa	%1,36	%3,31	%4,69	%0,00	%0,69
Estres handiko uneak	%3,40	%2,21	%0,94	%0,00	%0,00
Genero-indarkeria kontu pribatu gisa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genero-indarkeria gertakari gisa	%2,04	%0,55	%0,00	%0,00	%0,00
Klase behartsuenei eragiten die	%0,00	%3,31	%1,88	%0,00	%0,00
Erasotzaile gehienak etorkinak	%4,08	%7,73	%6,57	%0,00	%0,00
Biktima gehienak etorkinak	%3,40	%5,52	%6,57	%0,00	%0,00
Emakumeen jarrerek/portaerek eragindako indarkeria	%1,36	%1,10	%0,47	%0,00	%0,00
Salaketa faltsuak	%0,00	%0,55	%0,47	%0,00	%0,00
Etxean biolentoa den pertsona biolentoa da ere lanean eta kalean	%0,00	%1,10	%0,00	%0,00	%0,69
Genero-indarkeriak ez die gazteei eragiten	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Parean jarri indarkeria matxista eta emakumeek gizonen kontra gauzatutakoa	%0,68	%0,55	%0,47	%0,00	%0,00
Emakume biktimaren profila (autoestimua baxua, mendekotasun ekonomikoduna...)	%0,68	%0,55	%0,47	%0,00	%0,00
"Mutiko arrunta zen"	%0,00	%0,00	%0,47	%0,00	%0,00
"Ez zuen inork espero"	%0,00	%1,10	%0,94	%0,00	%0,00
Patologia indibiduala	%0,68	%2,21	%0,00	%0,00	%0,00
Genero-rolak ezaugarri biologikoei lotzea	%0,68	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Ezusteko gertakaria	%1,36	%1,10	%0,00	%0,00	%0,00
Ez dago mitorik	%80,27	%69,06	%76,06	%100,00	%98,61

Mitoak (Diskriminazioa / Desparekotasuna)	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Alderatzea emakumeenganako diskriminazioa eta gizonek pairatzen dutena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Ez dago mitorik	%100,00	%100,00	%100,00	%100,00	%100,00
Mitoak (Genitalen mutilazioa)	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Askatasun sexualari edo modari lotzea, eta ez praktika biolentoei (4. MOTA)	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Ez dago mitorik	%100,00	%100,00	%0,00	%100,00	%0,00
Indarkeria sinbolikoko formak	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Piropoak bota	%0,00	%4,76	%0,00	%0,00	%0,00
Kosifikazioa	%7,41	%19,05	%23,81	%0,00	%0,00
Publizitatea, kanpainak, etab. salatzea	%11,11	%7,14	%9,52	%18,75	%20,00
Emakumeen itxura nabarmentzea, ez albistearen objektua	%7,41	%16,67	%9,52	%6,25	%0,00
Emakumeek historian izandako garrantzia ezkatzea	%40,74	%23,81	%47,62	%62,50	%50,00
Emakumeen rol tradizionalak azpimarratzea eta erreproduzitzea (amatasuna, irudia...)	%33,33	%28,57	%9,52	%12,50	%30,00

Biktima	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Enpatizatzen du (bat ukitzen badute, guztiok ukitzen gaituzte)	%13,51	%5,65	%7,20	%27,23	%18,88
Hurbiltzen du	%18,38	%25,65	%19,60	%15,49	%15,82
Urruntzen du	%5,95	%6,52	%2,40	%0,94	%0,51
Herritartasuna bereziki nabarmentzea etorkina denean	%1,08	%3,48	%1,60	%0,00	%0,00
Birbiktimizatzen du	%1,08	%1,30	%2,80	%0,00	%0,00
Errua/erantzukizuna egozten dio	%1,62	%4,35	%1,60	%0,00	%0,00
Trataera neutroa	%58,38	%53,04	%64,80	%56,34	%64,80

Hiltzailea	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Justifikazioa	%1,06	%0,88	%0,40	%0,00	%0,00
Bere adeitasuna nabarmentzen da	%1,60	%1,33	%0,00	%0,00	%0,00
Herritartasuna bereziki nabarmentzea etorkina denean	%2,13	%3,54	%5,16	%0,00	%0,00
Ez da aipatzen	%26,06	%24,78	%22,62	%25,00	%23,47
Trataera neutroa	%60,11	%15,49	%14,68	%24,53	%20,92
Erantzukizuna egozten dio	%9,04	%53,98	%57,14	%50,47	%55,61

Indarkeriaren kausa testuinguruan kokatzea	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Gertakari isolatua	%53,14	%67,29	%58,93	%19,79	%27,91
Egiturazko kausa	%46,86	%32,71	%41,07	%80,21	%72,09

Erakundeak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Udalak	%17,68	%6,70	%10,78	%12,12	%16,36
Eusko Jaurlaritza	%6,08	%4,02	%0,00	%4,85	%3,64
Diputazioa	%2,76	%1,79	%0,00	%3,03	%3,64
Emakunde	%2,76	%2,23	%0,00	%5,45	%4,24
Bestelako berdintasun organismoak	%4,42	%2,23	%2,59	%0,61	%0,61
Besteak	%8,84	%6,25	%7,33	%1,82	%4,85
Ez daude	%57,46	%76,79	%75,00	%72,12	%66,67

Erakundeen diskurtsoak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Elkartasuna adierazi (diskurtso prefabrikatua)	%18,84	%15,91	%5,66	%12,50	%29,55
Elkartasuna adierazi mezua pertsonalizatuz	%21,74	%31,82	%26,42	%12,50	%6,82
Konpromisoak hartu	%46,38	%22,73	%28,30	%40,00	%25,00
Soilik salatu	%8,70	%22,73	%39,62	%22,50	%27,27
Ez dago	%4,35	%6,82	%0,00	%12,50	%11,36

Indarkeriaren kausa erakundeak	EHUNekoAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Ez dago erreferentziarik	%40,30	%38,64	%50,00	%50,00	%60,47
Egiturazko kausa	%52,24	%50,00	%42,31	%41,67	%30,23
Gertakari isolatua	%7,46	%11,36	%7,69	%8,33	%9,30

Erakundeen terminologia	EHUNekoAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
Feminizidioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Sexu-indarkeria	%16,18	%11,36	%13,73	%10,53	%4,55
Indarkeria sexista/matxista	%16,18	%20,45	%11,76	%18,42	%13,64
Indarkeria sinbolikoa	%2,94	%2,27	%0,00	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%13,24	%15,91	%13,73	%10,53	%9,09
Salerosketa	%0,00	%0,00	%0,00	%2,63	%0,00
Gertakari	%1,47	%2,27	%1,96	%2,63	%2,27
Eraso	%0,00	%2,27	%1,96	%7,89	%6,82
Genero-indarkeria (bikotekide/ bikotekide ohiaren aldetik)	%10,29	%4,55	%0,00	%2,63	%0,00
Etxeko indarkeria	%1,47	%0,00	%0,00	%2,63	%0,00
Familia barruko indarkeria	%1,47	%0,00	%0,00	%2,63	%2,27
Bulling	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso sexista	%1,47	%0,00	%9,80	%5,26	%9,09
Erailketa	%1,47	%4,55	%7,84	%0,00	%0,00
Ez da aipatzen	%33,82	%36,36	%39,22	%34,21	%52,27

Beste emakumeentzako informazio baliagarria agertzea	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Salaketa-telefonoa	%4,30	%0,00	%0,80	%1,82	%1,50
Bestelako informazio interesgarria	%10,75	%12,72	%10,44	%7,27	%9,00
Ez dago	%54,84	%18,86	%24,90	%45,45	%53,00
Kontzientzia/salaketa/parte hartzea bultzatzen du	%30,11	%68,42	%63,86	%45,45	%36,50

KASUAREN JARRAIPENA	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Prozesu judiziala	%38,57	%43,30	%58,82	%69,57	%70,83
Prozesu poliziala	%61,43	%56,70	%41,18	%30,43	%29,17

2. ERANSKINA. DATUEN AZTERKETA

	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Aztertutako egun kopurua:	139	152	152	131	151
Indarkeriari buruzko albisterik gabeko egun kopurua:	39	46	48	36	55
Indarkeriei buruz erregistratutako albiste kopuru totala:	189	229	249	208	195
Indarkeriari buruzko albisteak agertu diren egunak (%):	%71,94	%69,74	%68,42	%72,52	%63,58
Indarkeriei buruz egunero argitaratutako albisten batez bestekoa:	1,4	1,5	1,6	1,6	1,3

Bat datoz guk erabilitako kategoria eta hedabideak erabilitako terminologia

Kategoria bat dator (albiste kopurua):	81	85	122	108	92
Bat dator (%):	%42,86	%37,55	%49,00	%51,92	%47,18

Bat-etortzeak kategoriari:	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%4,17	%0,00	%0,00	%0,00	%4,55
Sexu-indarkeria	%91,18	%79,63	%81,18	%70,91	%75,93
Indarkeria sexista/matxista	%29,63	%19,51	%31,17	%58,33	%49,28
Indarkeria sinbolikoa	%16,67	%23,08	%23,81	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	***	%0,00	%100,00	%100,00	%66,67
Laneko jazarpena	***	***	%0,00	***	***
Eskola-jazarpena	***	***	***	***	***
Genitalen mutilazioa	%100,00	%100,00	***	%100,00	***
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%66,67	%70,83	%70,37	%54,55	%37,84
Salerosketa	%50,00	***	%75,00	%0,00	***

*** = ez zegoen albisterik kategorian horretan

Albisten % guk ezarritako kategorian bakoitzeko	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%12,70	%10,48	%10,04	%8,65	%11,28
Sexu-indarkeria	%17,46	%23,14	%34,14	%26,44	%26,67
Indarkeria sexista/matxista	%41,27	%34,93	%30,92	%34,62	%34,87
Indarkeria sinbolikoa	%12,17	%17,03	%8,43	%8,17	%7,18
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%1,75	%0,80	%0,96	%1,54
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,80	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,53	%0,44	%0,00	%0,48	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%11,11	%10,48	%10,84	%20,67	%18,46
Salerosketa	%2,12	%0,00	%1,61	%0,00	%0,00

Mitoak daudenean: hedabidearen terminologia	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Sexu-indarkeria	%8,33	%42,86	%39,39	%0,00	%0,00
Indarkeria sexista/matxista	%16,67	%0,00	%0,00	%0,00	%100,00
Indarkeria sinbolikoa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Salerosketa	%4,17	%2,38	%12,12	%0,00	%0,00
Gertakari	%4,17	%2,38	%3,03	%0,00	%0,00
Eraso	%8,33	%4,76	%6,06	%0,00	%0,00
Genero-indarkeria (bikotekide/bikotekide ohiaren aldetik)	%12,50	%4,76	%3,03	%0,00	%0,00
Etxeko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Familia barruko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Bulling	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso sexista	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Tratu txarrak (fisikoa, psikologikoa)	%0,00	%4,76	%6,06	%0,00	%0,00
Erailketa	%33,33	%23,81	%27,27	%0,00	%0,00
Ez da aipatzen	%12,50	%2,38	%3,03	%0,00	%0,00

Mitoak daudenean: albistea	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Gertaera bat kontatzen du (atxiloketa, feminizidioak, jazarpena, bortxaketak...)	%100,00	%86,05	%96,97	%0,00	%100,00
Indarkeria matxista motaren bat salatzen du orokorrean	%0,00	%0,00	%3,03	%0,00	%0,00
Bestelako gai ei buruzko albistea, nabariki sexista	%0,00	%2,33	%0,00	%0,00	%0,00

Mitoak daudenean: generoa	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Editoriala	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Iritzi artikulua	%0,00	%2,33	%0,00	%0,00	%0,00
Zuzendariari gutuna	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Tira komikoa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Elkarrizketa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Erreportajea	%4,17	%4,65	%6,06	%0,00	%0,00
Albistea	%95,83	%81,40	%93,94	%0,00	%100,00

Erakundeen diskurtsoak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Gutxienez erakunde bat aipatzen duten albisteak (%):	%35,98	%18,78	%21,29	%17,79	%22,05
Erakunderen baten diskurtsoa aipatzen diren aldiak, erakunde hori berdintasun arlokoa EZ denean (%):	%81,94	%80,85	%89,09	%76,19	%82,22

Erakundeen (orokorrean) diskurtsoak: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Elkartasuna adierazi (diskurtso prefabrikatua)	%19,12	%16,28	%5,66	%13,51	%30,23
Elkartasuna adierazi mezua pertsonalizatuz	%22,06	%32,56	%26,42	%13,51	%6,98
Konpromisoak hartu	%47,06	%23,26	%28,30	%35,14	%23,26
Soilik salatu	%7,35	%20,93	%39,62	%24,32	%27,91
Ez dago	%4,41	%6,98	%0,00	%13,51	%11,63

Erak. diskurtsoak Berdintasuna: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Elkartasuna adierazi (diskurtso prefabrikatua)	%15,38	%11,11	%16,67	%40,00	%37,50
Elkartasuna adierazi mezua pertsonalizatuz	%7,69	%55,56	%33,33	%10,00	%0,00
Konpromisoak hartu	%53,85	%11,11	%33,33	%20,00	%0,00
Soilik salatu	%7,69	%22,22	%16,67	%30,00	%50,00
Ez dago	%15,38	%0,00	%0,00	%0,00	%12,50

Erak. diskurtsoak EZ berdintasun erak. Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Elkartasuna adierazi (diskurtso prefabrikatua)	%16,95	%15,79	%4,08	%6,25	%29,73
Elkartasuna adierazi mezua pertsonalizatuz	%23,73	%31,58	%28,57	%15,63	%8,11
Konpromisoak hartu	%49,15	%26,32	%28,57	%40,63	%27,03
Soilik salatu	%8,47	%18,42	%38,78	%21,88	%21,62
Ez dago	%1,69	%7,89	%0,00	%15,63	%13,51

Erakundeek erabilitako terminologia. Erakundeen (orokorrean) diskurtsoak: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNekoak				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Sexu-indarkeria (bortxaketak, abusuak, sexu-jazarpena).	%0,00	%0,00	%0,00	%10,81	%0,00
Indarkeria sexista/matxista	%14,71	%20,93	%11,32	%16,22	%13,95
Indarkeria sinbolikoa	%2,94	%2,33	%0,00	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%13,24	%16,28	%13,21	%10,81	%9,30
Salerosketa	%0,00	%0,00	%0,00	%2,70	%0,00
Gertakari	%1,47	%2,33	%1,89	%2,70	%2,33
Eraso	%0,00	%2,33	%1,89	%8,11	%6,98
Genero-indarkeria (bikotekide/ bikotekide ohiaren aldetik)	%10,29	%4,65	%0,00	%2,70	%0,00
Etxeko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%2,70	%0,00
Familia barruko indarkeria	%1,47	%0,00	%0,00	%2,70	%2,33
Bulling	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso sexista	%1,47	%0,00	%9,43	%2,70	%6,98
Erailketa	%1,47	%4,65	%7,55	%0,00	%0,00
Ez da aipatzen	%33,82	%34,88	%37,74	%35,14	%53,49

Erakundeek erabilitako terminologia. Erak. diskurtsoak Berdintasuna: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Sexu-indarkeria (bortxaketak, abusuak, sexu-jazarpena).	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Indarkeria sexista/matxista	%7,69	%33,33	%33,33	%33,33	%12,50
Indarkeria sinbolikoa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%15,38	%11,11	%0,00	%0,00	%37,50
Salerosketa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Gertakari	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genero-indarkeria (bikotekide/ bikotekide ohiaren aldetik)	%7,69	%11,11	%0,00	%0,00	%0,00
Etxeko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Familia barruko indarkeria	%7,69	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Bulling	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso sexista	%0,00	%0,00	%16,67	%16,67	%0,00
Erailketa	%7,69	%11,11	%16,67	%16,67	%0,00
Ez da aipatzen	%38,46	%22,22	%33,33	%33,33	%37,50

Erakundeek erabilitako terminologia. Erak. diskurtsoak EZ berdintasun erak. Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Feminizidioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Sexu-indarkeria (bortxaketak, abusuak, sexu-jazarpena).	%0,00	%0,00	%0,00	%12,50	%0,00
Indarkeria sexista/matxista	%15,25	%15,79	%12,24	%18,75	%16,22
Indarkeria sinbolikoa	%3,39	%2,63	%0,00	%0,00	%0,00
Irainak / Gorroto-misoginia diskurtsoak	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Laneko jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eskola-jazarpena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genitalen mutilazioa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Diskriminazioa / Desparekotasuna	%13,56	%15,79	%14,29	%9,38	%2,70
Salerosketa	%0,00	%0,00	%0,00	%3,13	%0,00
Gertakari	%1,69	%2,63	%2,04	%3,13	%2,70
Eraso	%0,00	%2,63	%2,04	%9,38	%8,11
Genero-indarkeria (bikotekide/ bikotekide ohiaren aldetik)	%10,17	%2,63	%0,00	%0,00	%0,00
Etxeko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%3,13	%0,00
Familia barruko indarkeria	%1,69	%0,00	%0,00	%3,13	%2,70
Bulling	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Eraso sexista	%1,69	%0,00	%8,16	%3,13	%8,11
Erailketa	%1,69	%5,26	%8,16	%0,00	%0,00
Ez da aipatzen	%32,20	%39,47	%36,73	%34,38	%56,76

Indarkeriaren kausa erakundeen arabera. Erakundeen (orokorrean) diskurtsoak: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Ez dago erreferentziarik	%39,71	%39,53	%49,06	%48,65	%60,47
Egiturazko kausa	%50,00	%48,84	%41,51	%40,54	%30,23
Gertakari isolatua	%7,35	%11,63	%7,55	%8,11	%9,30

Indarkeriaren kausa erakundeen arabera. Erak. diskurtsoak Berdintasuna: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Ez dago erreferentziarik	%38,46	%22,22	%16,67	%20,00	%37,50
Egiturazko kausa	%53,85	%66,67	%66,67	%60,00	%50,00
Gertakari isolatua	%0,00	%11,11	%16,67	%10,00	%12,50

Indarkeriaren kausa erakundeen arabera. Erak. diskurtsoak EZ berdintasun erak. Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Ez dago erreferentziarik	%40,68	%44,74	%51,02	%50,00	%64,86
Egiturazko kausa	%50,85	%44,74	%42,86	%40,63	%27,03
Gertakari isolatua	%8,47	%10,53	%6,12	%9,38	%8,11

Erakundeak eta mitoak: Erakundeek adierazpenetan aipatzen dituzten mitoak. Erakundeen (orokorrean) diskurtsoak: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Erakundeek adierazpenetan mitoak aipatzen dituzten zenbatekoa (%)	5,88%	23,26%	9,43%	0,00%	2,33%

Erakundeak eta mitoak: Erakundeek adierazpenetan aipatzen dituzten mitoak. Erak. diskurtsoak Berdintasuna: Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Erakundeek adierazpenetan mitoak aipatzen dituzten zenbatekoa (%)	7,69%	66,67%	16,67%	0,00%	0,00%

Erakundeak eta mitoak: Erakundeek adierazpenetan aipatzen dituzten mitoak. Erak. diskurtsoak EZ berdintasun erak. Zein mezuren bidez islatzen du hedabide bakoitzak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Erakundeek adierazpenetan mitoak aipatzen dituzten zenbatekoa (%)	6,78%	26,32%	10,20%	0,00%	2,70%

Biktima	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Enpatizatzen du (bat ukitzen badute, guztiok ukitzen gaituzte)	%13,23	%5,68	%7,23	%27,88	%18,97
Hurbiltzen du	%17,99	%25,76	%19,68	%15,87	%15,90
Urruntzen du	%5,82	%6,55	%2,41	%0,96	%0,51
Herritartasuna bereziki nabarmentzea etorkina denean	%1,06	%3,49	%1,61	%0,00	%0,00
Birbiktimizatzen du	%1,06	%1,31	%2,81	%0,00	%0,00
Errua/erantzukizuna egozten dio	%1,59	%4,37	%1,61	%0,00	%0,00
Trataera neutroa	%57,14	%53,28	%65,06	%57,69	%65,13

Hiltzailea	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Justifikazioa	%1,06	%0,87	%0,40	%0,00	%0,00
Bere adeitasuna nabarmentzen da	%1,59	%1,31	%0,00	%0,00	%0,00
Herritartasuna bereziki nabarmentzea etorkina denean	%2,12	%3,49	%5,22	%0,00	%0,00
Ez da aipatzen	%25,93	%24,45	%22,89	%25,48	%23,59
Erantzukizuna egozten dio	%59,79	%15,28	%14,86	%25,00	%21,03
Trataera neutroa	%8,99	%53,28	%57,83	%51,44	%55,90

Informazio baliogarria	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Salaketa-telefonoa	%4,23	%0,00	%0,80	%1,92	%1,54
Bestelako informazio interesgarria	%10,58	%12,66	%10,44	%6,25	%9,23
Kontzientzia/salaketa/parte hartzea bultzatzen du	%29,63	%18,78	%24,90	%45,67	%34,87
Ez dago	%53,97	%67,25	%63,86	%48,08	%54,36

Albisten generoa	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Editoriala	%1,06	%0,44	%1,61	%0,48	%4,62
Iritzi artikulua	%9,52	%4,37	%12,05	%28,85	%22,05
Zuzendariari gutuna	%0,53	%0,44	%1,20	%0,48	%0,51
Tira komikoa	%1,06	%0,87	%0,00	%1,44	%0,00
Elkarrizketa	%3,70	%3,93	%0,80	%12,98	%4,62
Erreportajea	%6,35	%12,66	%4,02	%9,62	%5,64
Albistea	%76,19	%75,55	%77,51	%45,19	%61,54

Indarkeria sinbolikoaren aldaerak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Indarkeria sinbolikotzat hartu ditugun albisteen kopurua	24	39	21	17	14
Piropoak bota	%0,00	%5,13	%0,00	%0,00	%0,00
Kosifikazioa	%4,17	%17,95	%23,81	%0,00	%0,00
Publizitatea, kanpainak, etab. salatzea	%12,50	%7,69	%9,52	%17,65	%14,29
Emakumeen itxura nabarmentzea, ez albistearen objektua	%4,17	%15,38	%4,76	%5,88	%0,00
Emakumeek historian izandako garrantzia ezkutatzea	%45,83	%25,64	%47,62	%58,82	%35,71
Emakumeen rol tradizionalak azpimarratzea eta erreproduzitzea (amatasuna, irudia...)	%33,33	%25,64	%4,76	%11,76	%21,43

Mito orokorrak	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Alkohol eta drogen gehiegizko kontsumoa	%8,33	%13,95	%30,30	%0,00	%50,00
Estres handiko uneak	%20,83	%9,30	%6,06	%0,00	%0,00
Genero-indarkeria kontu pribatu gisa	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Genero-indarkeria gertakari gisa	%12,50	%2,33	%0,00	%0,00	%0,00
Klase behartsuenei eragiten die	%0,00	%13,95	%12,12	%0,00	%0,00
Erasotzaile gehienak etorkinak	%25,00	%32,56	%42,42	%0,00	%0,00
Biktima gehienak etorkinak	%20,83	%23,26	%42,42	%0,00	%0,00
Emakumeen jarrerrek/portaerak eragindako indarkeria	%8,33	%4,65	%3,03	%0,00	%0,00
Salaketa faltsuak	%0,00	%2,33	%3,03	%0,00	%0,00
Etxean biolentoa den pertsona biolentoa da ere lanean eta kalean	%0,00	%4,65	%0,00	%0,00	%50,00
Genero-indarkeriak ez die gazteei eragiten	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Parean jarri indarkeria matxista eta emakumeek gizonen kontra gauzatutakoa	%4,17	%2,33	%3,03	%0,00	%0,00
Emakume biktimaren profila (autoestima baxua, mendekotasun ekonomikoduna...)	%4,17	%2,33	%3,03	%0,00	%0,00
"Mutiko arrunta zen"	%0,00	%0,00	%3,03	%0,00	%0,00
"Ez zuen inork espero"	%0,00	%4,65	%6,06	%0,00	%0,00
Patologia indibiduala	%4,17	%9,30	%0,00	%0,00	%0,00
Genero-rolak ezaugarri biologikoei lotzea	%4,17	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Ezusteko gertakaria	%8,33	%4,65	%0,00	%0,00	%0,00

Mitoak (Diskriminazioa / desperekotasuna)	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Alderatzea emakumeenganako diskriminazioa eta gizonak pairatzen dutena	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00

Mitoak (Genitalen mutilazioa)	EHUNEKOAK				
	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Askatasun sexualarekin edo modarekin lotzea, eta ez praktika biolentoei (4. MOTA)	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00

3. ERANSKINA. HIPOTESIAK

Gertakari bat kontaktzen duten albisteetan, soilik eskaintzen zaie orrialde erdia, 3/4, orrialde osoa edo bikoitza baldin eta gertakaria feminizidioa edo sexu-indarkeria baldin bada (guk hala sailkatua).	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	EGIA
Espazio zabala eskaintzen zaie feminizidioa edo sexu-indarkeria EZ diren gertaerei	%72,73	%65,00	%52,38	%54,55	%47,37
Espazio zabala eskaintzen zaie feminizidioa edo sexu-indarkeriako gertaerei	%27,27	%35,00	%47,62	%45,45	%52,63

Erakundeek diskurtsoak ez dituzte kausak aipatzen	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	GEZURRA	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA
Ez dago erreferentziarik	%39,71	%39,53	%49,06	%48,65	%60,47
Egiturazko kausa	%50,00	%48,84	%41,51	%40,54	%30,23
Gertakari isolatua	%7,35	%11,63	%7,55	%8,11	%9,30

Erakundeek adierazpenak egiten dituzte soilik feminizidioen kasuan	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA
Erakundeek adierazpenak egiten dituzte feminizidioa EZ denean	%96,97	%85,00	%83,02	%93,75	%86,84
Erakundeek adierazpenak egiten dituzte feminizidioa BADENEAN	%3,03	%15,00	%16,98	%6,25	%13,16

Erakundeek adierazpenak egiten dituzte soilik feminizidio edo sexu-indarkeria kasuan	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA
Erakundeek adierazpenak egiten dituzte feminizidioa edo sexu-indarkeria EZ denean	%71,21	%70,00	%52,83	%53,13	%42,11
Erakundeek adierazpenak egiten dituzte feminizidio edo sexu-indarkeria BADENEAN	%28,79	%30,00	%47,17	%46,88	%57,89

Erakundeek ez dituzte indarkeriei buruzko albisteak sustatzen (soilik gertakari zehatzen kasuan ageri dira)	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA
Erakundeek indarkeria matxistak salatzen dituzte orokorrean, gertakari zehatzik egon gabe	%24,24	%17,50	%15,09	%40,63	%23,68
Erakundeek adierazpenak gertakari zehatz baten kasuan	%75,76	%82,50	%84,91	%59,38	%76,32

Hedabideek hiltzailea justifikatzen dute	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	GEZURRA	GEZURRA
Hiltzailea justifikatzen dute	%1,06	%0,87	%0,40	%0,00	%0,00

Hedabideek biktimari egozten diote errua/erantzukizuna	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	GEZURRA	GEZURRA
Biktimari egozten dio errua/erantzukizuna	%1,59	%4,37	%1,61	%0,00	%0,00

Espazio gutxi eskaintzen zaie indarkeriei buruzko albisteei	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	GEZURRA	EGIA
Espazio murriztua (albiste laburra, zutabea, faldoia)	%61,90	%52,84	%64,66	%47,60	%60,51
Espazio zabala (orrialde erdia, osoa, 3/4, bikoitza)	%36,51	%45,41	%32,53	%51,44	%38,97

Gehienbat feminizidioez eta sexu-indarkeriaz hitz egiten da, ez bestelako indarkeria motez.	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
Hedabidearen terminologia:*	GEZURRA	EGIA	EGIA	GEZURRA	EGIA
Eraso sexista, feminizidioa, sexu-indarkeria, erailketa	%32,28	%35,86	%46,92	%36,54	%41,22
Genero-indarkeria (bikotekide/bikotekide ohiaren aldetik)	%6,33	%9,60	%8,06	%3,85	%2,03
Etxeko indarkeria	%1,90	%0,51	%0,00	%0,00	%0,00
Familia barruko indarkeria	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Indarkeria sexista/matxista	%18,99	%11,11	%13,74	%40,38	%38,51
Besteak	%33,54	%33,33	%29,38	%21,79	%16,22
Ez da aipatzen	%16,40	%13,54	%15,26	%25,00	%24,10

Gertakari jakinei buruz informatzen da, ez egiturazko indarkeriari buruz	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	GEZURRA	GEZURRA
Gertakari isolatua	%52,87	%67,77	%58,93	%19,79	%27,81
Egiturazko kausa	%47,13	%32,23	%41,07	%80,21	%72,19

Iturri informalak kontsultatzen dira formalak baino gehiago	Deia	El Correo	El Diario	Berria	Gara
	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA	GEZURRA
Iturren bat kontsultatu den albiste kopurua	123	153	170	116	103
Iturren bat kontsultatu den albisteen ehunekoa	%65,08	%66,81	%68,27	%55,77	%52,82
Soilik iturri informalak kontsultatu dira	%0,00	%1,31	%1,18	%2,59	%0,97
Soilik iturri formalak kontsultatu dira	%95,93	%86,93	%90,59	%95,69	%93,20
Biak	%4,07	%11,76	%8,24	%1,72	%5,83

Zuzendariari helarazitako gutunetan ez dago filtrorik eta maiz irainak eta gorroto zein misoginia diskurtsoak ageri dira	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
	GEZURRA	GEZURRA	EGIA	GEZURRA	GEZURRA
Genero horretako (zuzendariari gutunak) albise kopurua	1	1	3	1	1
Irainak edo gorroto edo misoginia diskurtsoak daude	%0,00	%0,00	%33,33	%0,00	%0,00
Ez dago irainik edo gorroto edo misoginia diskurtsorik	%100,00	%100,00	%66,67	%100,00	%100,00

Kontsultatzen diren iturriak mugimendu feminista eta berdintasun adituak direnean, ez dago mitorik	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA
Mugimendu feminista eta berdintasun adituak kontsultatzen direnean, EZ dago MITORIK (%)	%100,00	%100,00	%100,00	%100,00	%96,88

Kontsulta-iturri gisa mugimendu feminista edo berdintasun adituak aipatzen direnean, horrek berekin dakar albistea testuinguruan kokatzea (legiturazko kausa)	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA	EGIA
Mugimendu feminista eta berdintasun adituak kontsultatzen direnean, TESTUINGURUAN KOKATZEN da gertatutakoa (%).	%76,92	%85,71	%94,74	%92,86	%87,88

Iturri formalak kontsultatzen direnean gehienetan ez dira mugimendu feminista ezta berdintasun adituak	Deia	El Correo	El Diario	Berría	Gara
	VERDAD.	VERDAD.	VERDAD.	GEZURRA	VERDAD.
Kontsultatutako iturria mugimendu feminista edo berdintasun adituak dira	%10,57	%15,23	%11,31	%50,44	%33,33
Kontsultatutako iturria beste bat da (polizia, ospitaleak...)	%89,43	%84,77	%88,69	%49,56	%66,67

MUGARIK GABE

www.mugarikgabe.org

¿Qué mundo
queremos?

hitzekoa de seres, y no de teneres
zein izakiek, de mujeres

ez edukitzeak, osatzen dutena, libres

Zure ekarpenari esker lanean jarraitzen dugu.

Mugarik Gaberekin kolaboratu dezakezu

urteroko kuota batekin,

diru dohaintza puntualekin edo elkartasun legatu batekin.

Horrela, hezkuntza eta lankidetzarekin bitartez,

pertsona guztientzako justua den mundu baten alde

egingo duzu.

hartzen duena

alaia

hermoso
un

mundo

alegre y libre

Diru-sartzeak web gunean edo honako kontuan:

LABORAL KUTXA ES71 3035 0083 22 0830701234

www.mugarikgabe.org